PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo - Cena 35 lir | Leta XVI. - Št. 277 (4740) | TRST, sobota 19. novembra 1960

Župan zapadnega Berlina socialdemokrat Willy Brandt na obisku v Rimu

«Nemci ne nasprotujejo pogajanjem» je izjavil na tiskovni konferenci

Tambroni ne odneha in postavlja trditve, ki jih vodstvo KD izpodbija - Resolucija KPI ponavlja zahtevo po «enotnih demokratičnih in protifašističnih» upravnih odborih - 1., 2. in 3. decembra zasedanje centralnega odbora KPI - Danes seja ministrskega sveta: na vrsti tudi stanarine

(Od našega dopisnika)

RIM, 18. — Predsednik demokristjanskih poslancev Gui, ki je imel včeraj razgovor na «nevtralnem» terenu z bivšim predsednikom vlade Tambronijem, se je danes razgovarjal celo uro s političnim tajnikom KD Morom in mu poročal o poteku diskusije v parlamentarnem odboru KD, kjer so med drugim obravnavali tudi zloglasno interpelacijo Tambronija in obsodili dejstvo, da se je Tambroni obrnil na parlament, namesto da bi svojo zadevo obravnaval na pristojnem forumu svoje stranke. Od Tambronija niso zahtevali, da umakne interpelacijo, da ne bi dali vtisa, da se ga boje.

V izjavi novinarju agencije ANSA je Tambroni danes izjavil, da je izvedel iz časopisja o poluradnem sporočilu glede sestanka parlamentarnega odbora KD in dodaja, da ne ve, kaj se je na tem sestanku obravnavalo. Ker so mu zagotovili, da niso izdali nobenega sporočila o tem sestanku, je nekdo vendarle moral posredovati tisku omenjeno sporočilo. Tambroni zatrjuje, da tudi iz tega poluradnega sporočila izhaja, da parlamentarni odbor KD ni sprejel nobenega sklepa glede «znane» interpelacije.

Tudi kar zadeva «grajo» njegovega koraka, je Tambroni dejal, da gre pri tem za «nepoučenost» glede pravilnika poslanske zbornice, ki obravnava ločeno pobude članov bivših vlad, in da on ni ravnal kot «poslanec», ampak kot bivši predsednik vlade «v obrambo resnice in častne dejavnosti vlade, ki sem ji predsedoval». Glede pisma, ki ga je poslal Moru pa Tambroni poudarja, da ne gre za pismo, v katerem naj bi se opravičeval, ampak za «točno opis zaporedja dogodkov poslednjih štirih mesecev». Moro, če hoče, ga lahko objavi; on, Tambroni, nima nič proti temu; vendar pa on tega ne bo storil, ker ga stalno vodi «načelo korektnosti in lojalnosti». Ni prosil za posredovanje niti je «dal razumeti» komur koli, da je pripravljen umakniti interpelacijo. Tambroni torej ne namerava odnehati.

Po teh Tambronijevih izjavah novinarju ANSA se je izvedelo, da je Gui sporočil pismeno Tambroniju obžalovanje parlamentarnega odbora KD zaradi njegove interpelacije in tudi grajo dejstva, da jo je predložil v nasprotju s čl. 12. pravilnika parlamentarne skupine KD. Stališča parlamentarnega odbora KD niso objavili le «iz obzira» do Tambronija. Kar zadeva disciplino demokristjanske skupine poslancev, «ni nobene razlike med poslanci in onimi poslanci, ki so bili člani vlade, ko gre za pojasnila, ki jih je treba dati ali zahtevati v zvezi z njihovo preteklo dejavnostjo». Po predpisih tega člena, je prav parlamentarni odbor dolžan oceniti razloge, ki opravičujejo določene posege bivših članov vlade, oblike in načine teh posegov.

Župan zapadnega Berlina Willy Brandt, ki je na obisku v Rimu, je bil danes na obisku pri rimskem županu Cioccettiju, nato pa se je pred spomenikom neznanega junaka poklonil spominu padlih, v Campidogliu pa so mu izročili reprodukcijo rimske volkulje. Na sedežu Rimske banke, je Brandt imel tiskovno konferenco, na kateri je poudaril «evropski» pomen Berlina in izrazil svoje zadovoljstvo nad izjavo novega ameriškega predsednika Kennedyja, da se v Berlinu «brani svoboda Pariza in New Yorka; dodati moremo, tudi Rima». Nemci, je poudaril Brandt, nimajo nobenega namena «potegniti iz nožnice sabljo naših zaveznikov», in da Berlinčani ne nasprotujejo pogajanjem; toda cilj teh pogajanj more biti samo ta, da se «ustvari v Berlinu in za Berlin tak položaj, da bo mogel trajati do združitve Nemčije, in da ne bi postal razlog za nadaljevanje zaporednih kriz». Ob zaključku je Brandt dejal, da «svobodni svet» more sprejeti poziv komunizma na miroljubno tekmovanje. Mi moremo zagotoviti mir in v gospodarski, politični in duhovni svobodi voditi borbo s komunističnim svetom; borbo, ki ji pravijo miroljubna koeksistenca, in v kateri bomo zatrdno zmagali. Pripravljeni smo napraviti iz Berlina preizkusno področje miroljubne koeksistence»

Danes so objavili zaključno resolucijo, ki jo je vodstvo KPI sprejelo 16. t. m. V tej resoluciji se poudarja, da volitve pomenijo «premik v levo, z napredovanjem levičarskih strank; z nazadovanjem KD in z zmanjšanjem glasov desnice; odločilen za napredek levičarskih strank pa je bil «skok naprej komunistične stranke». Resolucija ugotavlja dalje, da je centristična politika nemogoča in ponavlja znani predlog KPI za «nove enotne, protifašistične in demokratične upravne odbore, ki naj temeljijo na dveh delavskih strankah in naj uresničijo čim širši sporazum med vsemi levičarskimi in demokratičnimi silami.» Ne gre za ljudsko fronto — nadaljuje resolucija — ker tako je le «splošno politično zavezništvo v vsedržavnem merilu in na vladni ravni», ampak za to, da se v krajevnem merilu doseže «sporazum glede programskih točk, ki so skupne različnim silam levice, ne da bi hoteli s tem izbrisati razlike in nesoglasja, ki obstajajo na ideološkem in političnem področju». Resolucija se nato zadržuje na protiofenzivi klerofašistične desnice, da bi preprečila preobrat v levo in se maščevala nad «julijskim gibanjem»; za vse to je odgovorna KD, Saragat pa ji pomaga s «pridiganjem razkola» v delavskih strankah in s poskusom, da bi «potisnili PSI na pot popuščanja in kompromisov s centrizmom». Na koncu je sklep, da se centralni odbor in centralna kontrolna komisija sestaneta na skupnem zasedanju 1., 2. in 3. decembra.

Poslednja številka revije «Rinascita» prinaša članek Palmira Togliattija, v katerem obravnava vprašanje tako imenovanih težavnih upravnih odborov in poudarja, da se o tem vprašanju diskutira na način, ki v bistvu le dezorientira javno mnenje, namesto da bi to vprašanje povezali s konkretnimi problemi in z ustreznimi upravnimi programi za rešitev teh problemov. Nekaj podobnega se po mnenju Togliattija dogaja glede tega, kar zadeva vladno politiko. Ko socialdemokrati, republikanci in levi demokristjani govore danes o «levem centru» — pravi Togliatti — mislijo s tem v bistvu na politično potezo, ki bi «socialiste v manjši ali večji meri ali povsem ločila od komunistov; o programih, o reformah, ki bi morale tvoriti jedro nove politične usmeritve, pa sploh ne govore». Očitno je, da je treba iti v nasprotni smeri, če hočemo naprej — zaključuje Togliatti in dodaja: «Če razbijemo enotnost, obnova ni več mogoča: dosegli jo bomo le v kolikor se enotnost krepi ali razširi z ustvarjanjem pogojev vedno širšega in učinkovitejšega gibanja množic».

Jutri dopoldne bo seja ministrskega sveta, na kateri bodo odobrili med drugim tudi vladni zakonski osnutek glede stanarin.

A. P.

Mohamed poudarja izvenblokovsko politiko

RABAT, 18. — V svojem kronskem govoru ob 33. obletnici prihoda na prestol je maroški kralj Mohamed izjavil danes: «Ostali bomo zvesti politiki nepovezovanja, ki nam prepoveduje povezovati se v nasprotujoče si bloke. Kar se tiče muslimanskega, arabskega in afriškega ljudstva, hoče Maroko lojalno in plodno sodelovati z vsemi.»

Mohamed je obžaloval neuspeh pogajanj s špansko vlado za umik španskih čet iz Maroka. Glede Mavretanije pa je izjavil, da njen maroški značaj dokazujejo zgodovinski dokumenti, mednarodni sporazumi in volja njenih prebivalcev, «ki so se danes na svojih domovih pridružili proslavi te obletnice, ki je simbol enotnosti in neodvisnosti». «Namišljena neodvisnost, ki se daje Mavretaniji, je dodal Mohamed, je samo vada.»

Glede Alžirije je Mohamed izjavil: «Ta vojna ne grozi samo alžirskemu ljudstvu z rodomorom, temveč se je bati, da se bo razširila izven Alžirije in ta nevarnost je že postala stvarnost za dežele arabskega magreba. Ostaja samo še ena pot: intervencija Združenih narodov, da napravijo konec tej vojni in zagotovijo alžirskemu ljudstvu neodvisnost in suverenost.»

Z včerajšnje tiskovne konference v Beogradu

Kunc o obisku Popovića na Dunaju in v Rimu

Vesti o obnovi diplomatskih odnosov med FLRJ in Vatikanom so popolnoma samovoljna ugibanja - Vlada FLRJ nasprotuje vmešavanju v dogodke v Laosu in Južnem Vietnamu

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 18. — Na današnji redni tiskovni konferenci je zastopnik državnega tajništva za zunanje zadeve Drago Kunc odgovoril na številna vprašanja novinarjev, ki so se zanimali za obisk Koče Popoviča v Avstriji in Italiji, za trgovinsko izmenjavo Jugoslavije z vzhodnoevropskimi državami, za vzpostavitev odnosov med Jugoslavijo in Vatikanom in za druga vprašanja.

Kunc je izjavil, da bo državni tajnik Koča Popovič 1. decembra odpotoval na uradni obisk v Rim, in je pripomnil, da je to prvi obisk jugoslovanskega državnega tajnika za zunanje zadeve Italiji. «Z zadovoljstvom ugotavljamo, je poudaril Kunc, da prihaja do obiska v ozračju dobrih odnosov medsebojnega razumevanja. Zadnje čase je sodelovanje med obema državama vedno bolj intenzivno in raznovrstno. Dosežen je bil velik napredek v reševanju vrste do sedaj odprtih vprašanj. Upamo, je dodal Kunc, da bosta obisk jugoslovanskega državnega tajnika za zunanje zadeve Italiji in izmenjava misli z italijanskimi vodilnimi osebnostmi še bolj prispevala k utrditvi obstoječih odnosov in dala spodbudo za njihovo nadaljnjo razširitev v obojestranskem interesu in v interesu utrditve miru na tem delu sveta.»

Med obiskom Koče Popoviča v Avstriji od 24. do 26. novembra bo Popovič, po besedah Kunca, imel priložnost, da skupno z zunanjim ministrom Kreiskim izmenja misli o mednarodnem političnem položaju in o dvostranskih odnosih. «Verujemo, je poudaril Kunc, da bodo ti razgovori prispevali k nadaljnjemu napredovanju medsebojnih odnosov in razširitvi sodelovanja na vseh področjih.»

V zvezi s kompromisno resolucijo desetih držav v političnem odboru generalne skupščine OZN je Kunc izjavil, da je resolucija, ki jo je predložila Jugoslavija skupno z drugimi devetimi državami, in ki vsebuje smernice o splošni in popolni razorožitvi, ustvarila ugodno ozračje za nadaljnja pogajanja o razorožitvi.

Na zanimanje novinarjev, kako je z dolgoročnimi trgovinskimi sporazumi z vzhodnoevropskimi državami, je Kunc odgovoril, da se vodijo pogajanja s Poljsko, z Romunijo, Vzhodno Nemčijo in da se pričakuje, da se bodo v kratkem nadaljevala pogajanja z Madžarsko in s Sovjetsko zvezo. Kdaj se bodo začela pogajanja z Bolgarijo, še ni dogovorjeno, za Albanijo in Kitajsko pa v tem pogledu še ni nič predvidenega.

Jugoslovanska vlada, po besedah Kunca, s pozornostjo in simpatijami spremlja napore vlade Laosa in vseh, ki se zavzemajo za notranjo pomiritev, okrepitev in enotnost države v skladu s sklepi ženevskih sporazumov. Zato je potrebno preprečiti šavanje od zunaj, ker so tudi izkušnje v Laosu pokazale, da ustvarja izvajanje pritiska od zunaj ne le notranje težave, temveč tudi slabša položaj na tem delu sveta. Glede položaja v Južnem Vietnamu je Kunc pripomnil, da bi se rešitev vprašanj na tem področju in za preprečitev nadaljnjega poslabšanja položaja morale vse države, posebno pa velike sile, držati določil ženevskih sporazumov in se vzdržati kakršnega koli pritiska in vmešavanja.

Kitajsko časopisje objavlja nove napade na Jugoslavijo. Napadom se je pridružil kitajski minister Čen Ji. V zvezi s temi napadi je Kunc izjavil, da zlorabljanje obletnice oktobrske revolucije kaže, da se nadaljuje negativna praksa, da se celo državni prazniki drugih držav izkoriščajo za protijugoslovansko gonjo. Obnovljeni napadi, je izjavil Kunc, so nadaljevanje gonje, ki jo Kitajska vodi že dve leti proti Jugoslaviji. Dejstvo, da se zadnje čase iz Kitajske vedno bolj napada socialistična Jugoslavija glede vprašanja miru in koeksistence in pozitivno delovanje Jugoslavije na letošnjem zasedanju generalne skupščine, je značilno za smotre in razloge te gonje.

Na vprašanje, ali se lahko v bližnji prihodnosti spričo razgovorov, ki se vodijo za normalizacijo odnosov med državo in katoliško cerkvijo, pričakuje vzpostavitev odnosov med jugoslovansko vlado in Vatikanom, je Kunc odvrnil, da je eno vprašanje normalizacije odnosov med državo in verskimi skupnostmi, povsem drugo pa je vprašanje diplomatskih odnosov med državo in Vatikanom. «Kar se tiče vesti o verjetnosti vzpostavitve diplomatskih odnosov z Vatikanom, lahko rečem, je dejal Kunc, da gre za popolnoma samovoljna ugibanja.»

Kunc je izjavil danes dopisniku Tanjuga v zvezi z rezultati predsedniških volitev v ZDA, da ne želi komentirati volilnih rezultatov, ker je to notranja zadeva ZDA. «Želim pa poudariti upanje in pričakovanje vlade Jugoslavije, da se z obojestranskim zavzemanjem dobri odnosi med ZDA in Jugoslavijo nadaljujejo in nadalje razvijajo. Sedanji zapletljaji in mednarodni položaj zahtevajo od vseh, da se v največji meri zavzemajo za njegovo ozdravitev. Verjamemo, da bosta novi predsednik ZDA na čelu ene največjih svetovnih sil in njegova uprava izkoristila vse možnosti in vložila vse svoje napore za zboljšanje odnosov na svetu in za miroljubno rešitev perečih mednarodnih vprašanj.»

Z Dunaja poročajo, da je avstrijska vlada nocoj sporočila program bivanja državnega tajnika Koče Popoviča, ki bo 24. novembra prispel na tridnevni uradni obisk v Avstrijo. V poročilu se omenja, da se bo Koča Popovič sestal s predsednikom republike, Schärfom, predsednikom vlade Raabom in z zunanjim ministrom Kreiskim. Politični razgovori med jugoslovansko in avstrijsko delegacijo se bodo začeli 24. novembra in nadaljevali oba dni bivanja Koče Popoviča na Dunaju.

B. B.

Sredi decembra bo v Londonu sestanek Adenauer-Mac Millan

Kancler noče izboljšanja odnosov s SZ - Spor s Francijo v zvezi z NATO

LONDON, 18. — Predstavnik Foreign Officea je sporočil, da je kancler Adenauer sprejel vabilo Mac Millana, naj pride v London in da bo na obisku 12. in 13. decembra. Predstavnik je dodal, da bosta oba državnika razpravljala o vprašanjih, ki se tičejo obeh držav, o mednarodnem položaju v zvezi z ameriškimi predsedniškimi volitvami in o vprašanjih, ki nastajajo v zvezi z obstojem dveh gospodarskih blokov v Zahodni Evropi. Prav tako bosta govorila o zahodnem stališču do Sovjetske zveze v letu 1961. 4. decembra se bo Adenauer sestal v Parizu z de Gaullom.

Predstavnik Foreign Officea je na razna vprašanja izjavil, da londonski sestanek ne izključuje možnosti zahodnega sestanka najvišjih od 15. do 18. decembra v Parizu, ko bo tam zasedal svet NATO. Za sedaj pa ni predvideno, da se bodo sestanka sveta NATO udeležili predsedniki vlad.

Svoj obisk v Londonu je napovedal tudi Adenauer v svojem današnjem govoru na seji glavnega odbora demokristjanske stranke, ko je obrazložil glavne obrise volilnega programa stranke.

Glede zunanje politike je kancler ponovil, kar je bil že 10. novembra izjavil tujim dopisnikom. Pri tem pa je vztrajal na francosko-nemškem prijateljstvu in je dejal, da je nadzorovana razorožitev glavni smoter nemške politike. Kar se tiče odnosov s Francijo, je izrekel prepričanje, da bo mogoče odstraniti nesoglasja v okviru šestih zahodnih držav. Poudaril je, da nasprotuje vsaki zamisli nacionalnih armad in je omenil, da se ni mogel sporazumeti glede atlantske integracije med Debrejevim obiskom v Bonnu. Izrekel pa je upanje, da bo glede tega mogoč sporazum. Dodal je, da francosko-nemški spor glede NATO ne vpliva na prijateljstvo med obema državama. Poudaril je resnost alžirskega vprašanja in je izrekel prepričanje, da bo de Gaulle sposoben rešiti to vprašanje.

Kar se tiče angleško-nemških odnosov je kancler izjavil, da v Zahodni Evropi ne moreta in ne smeta obstajati dva bloka, t. j. skupno tržišče in področje svobodne izmenjave. Zato je potrebno izogniti se vsemu, kar bi lahko okrepilo upanje Hruščeva, da vidi Zahod razdeljen». Nadaljeval je: «Naši odnosi z Veliko Britanijo so dobri. Moji odnosi z Mac Millanom so dobri in temeljijo na zaupanju. Srečal se bom z njim sredi decembra; sporazumela sva se o potrebi periodičnih sestankov.»

O odnosih s Sovjetsko zvezo je kancler izjavil, da so povsem neutemeljene govorice glede spremembe njegovega stališča do Moskve take, da lahko povzročijo nezaupanje v ZDA». Pripomnil je, da je pobudo za omilitev napetosti v nemško-sovjetskih odnosih dal Hruščev. Nadaljeval je, da je Zahodna Nemčija pripravljena plačati posledice hitlerjevske vojne, toda ne v škodo svoje svobode». Dodal je, da «usoda vzhodnih Nemcev in vzhodnih Berlinčanov predstavlja odprto rano v srcu nemškega ljudstva».

Adenauer je nato izjavil, da je reforma NATO potrebna glede oblasti, ki naj bo pristojna za morebitno uporabo jedrskega orožja v Evropi, t. j., vedeti je treba, ali zadevna odločitev pritiče predsedniku ZDA ali pa nekemu drugemu organizmu.

V svojem govoru je Adenauer očital socialdemokratski stranki, da nasprotuje povezavi Nemčije «s svobodnim svetom».

Zavrnil je zahtevo nekaterih sindikalnih organizacij za ponovno znižanje tedenskih delovnih ur. Na koncu pa je izjavil, da je treba «napraviti vse v interesu našega ljudstva in svobode, zato da socialdemokratska stranka ne pride na oblast».

—«»—

Vprašanje stanarin

RIM, 18. — Kakor smo že javili včeraj, bodo na današnji seji vlade odobrili med drugim tudi zakonski osnutek, na podlagi katerega bo ostala stanarina za trisobna stanovanja blokirana še za nadaljnjih pet let, stanarina za večja stanovanja pa še za nadaljnja tri leta. Z 31. decembrom pa nameravajo ukiniti dosedanje omejitve glede luksuznih stanovanj, trgovskih prostorov ter glede najemnin za gostinske obrate pensione itd.

V zvezi z vprašanjem stanarin so predložili poslanski zbornici že več ustreznih zakonskih osnutkov. Tako so nekateri demokristjanski poslanci predložili osnutek, ki predvideva ukinitev omejitev za vse nepremičnine, ki ne služijo za stanovanjske namene, blokiranje stanarin, pa naj bi podaljšali do 31. decembra 1963, hkrati pa naj bi se stanarine povišale vsako leto za 25 odstotkov (vladni osnutek predvideva za manjša stanovanja 20 odst. povišanje na leto, za večja stanovanja pa 30 ost. povišanje stanarine na leto).

Socialdemokratski zakonski osnutek predvideva podaljšanje blokiranih stanarin je do 31. decembra 1962, hkrati pa povišanje stanarine v višini 10 odstotkov na leto. Socialisti predlagajo liberalizacijo poslovnih prostorov in luksuznih stanovanj, ali v primeru, da najemnik plačuje visok dohodninski davek, kakor tudi v primeru da najemnik oddaja v podnajem celotno stanovanje ali kako sobo. V vseh drugih primerih pa predlagajo podaljšanje sedanjega režima do 31. decembra 1963.

Četrti zakonski osnutek pa so predložili komunistični poslanci. Njihov osnutek predvideva podaljšanje sedanjega režima do 31. decembra 1965, hkrati z 20 odstotnim povišanjem na leto. To povišanje pa velja le za primer, da skupni letni dohodek družinskih članov doseže 2 milijona.

Po vsej verjetnosti bo prevladal vladni zakonski osnutek z morebitnimi popravki ob diskusiji osnutka v parlamentarni komisiji in ob razpravi v parlamentu.

Proti liberalizaciji poslovnih prostorov so že protestirali trgovci, ki v svojem protestu pripominjajo, da bi jim liberalizacija najemnine za poslovne prostore povsem onemogočila nadaljnjo trgovsko dejavnost. Podoben protest so vložili tudi obrtniki. S svoje strani pa je konfederacija hišnih lastnikov izdala sporočilo, v katerem označuje za «neracionalno in krivično» zahtevo trgovcev in obrtnikov

—«»—

Zwitter in Incko že tretjič pri Kreiskem

DUNAJ, 18. — Avstrijski zunanji minister Kreisky je sprejel v sredo na Dunaju predsednika Zveze slovenskih organizacij na Koroškem dr. Zwitterja in predsednika sveta koroških Slovencev dr. Incka. Po informacijah iz uradnih avstrijskih virov je bil predmet razgovora izvajanje člena 7 avstrijske državne pogodbe, ki se nanaša na pravice slovenske manjšine. To je tretji redni sestanek ministra Kreiskega in zastopnikov koroških Slovencev. Pri razgovoru sta bila navzoča tudi koroški deželni glavar Wedenig in avstrijski generalni konzul Nevole.

Izjava alžirske vlade o napovedanem referendumu

Načrti generala de Gaulla o Alžiriji lahko samo podaljšajo sedanjo vojno

De Gaulle bo verjetno prodrl z zakonom o «udarni sili» zaradi napetosti okoli Alžirije - Ultrasi pozivajo na «enotno fronto» - 16 alžirskih senatorjev zahteva razpustitev koncentracijskih taborišč

TUNIS, 18. — Alžirska vlada je v zvezi z novicami, ki so jih razširili 16. novembra v Parizu glede reorganizacije javnih oblasti v Alžiriji na podlagi zakona, ki bo predložen ljudskemu glasovanju, objavila naslednjo izjavo:

«Jasno je, da gre za to, da se Alžiriji vsili statut. Francoska vlada, ki je že uvedla upravne ukrepe, da odcepi saharski del od Alžirije, ki je vnaprej sfabricirala volitve in ustanovila odbore tako imenovanih izvoljenih, in ki uporablja izsiljevanje teritorialne udeležbe, da skuša s tem preprečiti alžirskemu ljudstvu, da se izreče za neodvisnost, je napravila torej nov odločilen korak pri negiranju načela samoodločbe.

Še več: ta vsiljeni statut ima namen povzročiti zdrobitev alžirskega ljudstva v umetne plemenske ali verske skupnosti. Začasna vlada alžirske republike, ki je porok narodnega bogastva do dneva, dokler se alžirsko ljudstvo ne bo svobodno izreklo, je mnenja, da je proglasitev pravice do samoodločbe odvzela francoski vladi in ljudstvu sleherno oblast, da govori v imenu alžirskega ljudstva in namesto njega. Načrt napovedanega statuta pa spominja na pokojni okvirni zakon Roberta Lacosta. Svetovno javno mnenje bo torej ugotovilo, da politika pete francoske republike, ki je sedaj sproščena vseh umetelnosti, hodi po stopinjah četrte republike; ta politika lahko samo podaljša vojno. Alžirsko ljudstvo bo na podlagi svojih dosedanjih izkušenj znalo prihraniti novemu francoskemu zakonu isto usodo, ki je doletela okvirni zakon. Ker je francoska vlada odklonila pogajanja, skuša sedaj vsiliti statut, ki je v formalnem protislovju s samoodločbo. Javno mnenje bo razumelo, da je bolj kot kdaj koli potrebno nadzorstvo OZN nad referendumom za samoodločbo Alžirije».

PARIZ, 18. — Danes je skupina 66 poslancev narodne skupščine predložila resolucijo proti vladi, ki v svojem zaključku pravi: «Narodna skupščina, ki želi izraziti svojo voljo o evropski in atlantski diplomatski vsebini, ki prevladuje v diskusiji o načrtu zakona, graja vlado v skladu s členom 49 ustave». Resolucijo je podpisalo 25 socialističnih poslancev, 24 neodvisnih in 17 radikalcev. Resolucija nasprotuje sprejemu zakona o udarni sili. Kakor je znano, je Debre včeraj že drugič postavil vprašanje zaupnice v zvezi s tem zakonom. O resoluciji opozicije bodo glasovali v torek. Čeprav se predvideva, da bo za resolucijo glasovalo nekaj nad 207 poslancev, kolikor jih je glasovalo proti načrtu tudi 24. oktobra, je vendar neverjetno, da bo dosežena večina 277 glasov, ki je potrebna za padec vlade.

Hujskanje ultrasov še dalje narašča. Številne osebnosti, med katerimi so bivši predsednik vlade Bourges-Maunoury, bivši ministri Lacoste, Morice in Lejeune ter akademik Jules Romains so objavili nov «manifest za ohranitev Alžirije v francoski republiki».

Vzporedno s tem je 16 alžirskih senatorjev objavilo izjavo, s katero opozarjajo de Gaulla in Debreja na «poslabšanje političnega ozračja v Alžiriji» in zahtevajo izpustitev vseh muslimanskih političnih interniranoev in ukinitev koncentracijskih taborišč v Alžiriji in v Franciji, «v katerih so samo osebe, proti katerim ni nobenega vzroka obtožbe ali glede katerih je sodišče že izreklo, da ne bo proti njim postopalo, oziroma jih je oprostilo».

V Alžiru pa je predstavnik «Fronte francoske Alžirije» izjavil, da bi njegova organizacija, če bi bilo potrebno, uporabila tudi nezakonita sredstva, da se upre napovedanemu referendumu o reformi alžirske uprave. Trdil je, da je referendum nezakonit. In če bo vlada «nezakonito izvedla ta referendum, bomo tudi mi nastopili nezakonito».

Glavni odbor te fronte je objavil nocoj izjavo, v kateri poziva vsa gibanja, «ki se v metropoli borijo za ohranitev francoske Alžirije», naj se združijo v «enotno fronto proti zapustitvi». Na koncu pravi izjava: «Kljub vsemu in proti vsem bo Alžirija ostala sestavni del narodnega ozemlja».

V vojaških krogih zatrjujejo, da zaradi zagotovil generalnega delegata Delouvriera ne bo vojska nič napravila proti referendumu. V poučenih krogih pravijo, da so zagotovila, ki jih je sporočil Delouvrier, naslednja: 1. Ne bo ukrenjeno nič takega, da se loči Alžirija od Francije do dneva «samoodločbe». 2. Vojska bo ostala v Alžiriji, da glasuje «o samoodločbi». 3. Integracija s Francijo še vedno ostane ena od eventualnih izbir pri samoodločbi, glasovanje za odcepitev pa bi pomenilo razdelitev Alžirije.

Mobutu grozi z uporabo sile proti odboru za dobre usluge

Še nobene odločitve v skupščini OZN glede poverilnic Kasavubujeve delegacije

NEW YORK, 18. — Glavna skupščina OZN se je sestala davi na plenarni seji in razpravljala o priporočilu verifikacijskega odbora, naj se prizna delegacija, ki jo je pripeljal s seboj kongoški predsednik Kasavubu. Prvi je govoril predsednik bivšega francoskega Konga Julu. Za njim pa je ganski delegat predložil resolucijo, s katero je zahteval odložitev razprave, toda resolucija je bila zavrnjena.

Julu je afriškim neodvisnim državam predlagal: «Sestanimo se takoj na konferenci med črnskimi državnimi poglavarji in določimo skupaj načrt za kongoško ozdravljenje.» Dodal je, da samo po tem «družinskem svetu» afriških državnih poglavarjev bodo Združeni narodi dali vso materialno, finančno in moralno pomoč. Nadaljeval je: «Recimo jasno velikim državam, da, če se pripravljajo, da se pridejo na naš kontinent kregat o še nedoločenih mejah svojih novih hegemonij, ne bomo mi niti predmet njihovega spora, niti ne ozemlje njihovega svobodnega lova.»

Julu je dalje izjavil, da je neposredna intervencija velikih držav škandal, in je pripomnil, da Afričani ne bodo sprejeli neposredne intervencije, tudi če se ta skriva za zatrjevanim tehničnim sodelovanjem. Pripomnil je: «Povzemam za Afriko Monrojevo doktrino: Afriko Afričanom.»

Zatem pa je Julu kritiziral akcijo OZN v Kongu, toda zaradi tega, ker poveljstvo OZN ščiti predsedniku zakonite vlade Lumumbo.

Po glasovanju je indijski delegat izjavil, da zavrnitev resolucije Gane ne pomeni avtomatično, da ima skupščina pravico nadaljevati kakršnokoli debato o Kongu. Dodal je, da je sklep, ki je bil sprejet 9. novembra, da se zadevna razprava odloži za nedoločen čas, še vedno veljaven, dokler ga ne razveljavijo z novim glasovanjem z dvotretjinsko večino. Predsednik je tedaj odložil na popoldansko sejo nadaljevanje razprave o tem proceduralnem vprašanju.

V začetku popoldanske seje je predsednik izjavil, da ni potrebna dvotretjinska večina za odločanje, ali naj se razprava nadaljuje. Takoj je novozelandski delegat formalno predložil priporočilo verifikacijskega odbora, naj se sprejmejo poverilnice Kasavubujeve delegacije. Seja je bila nato na predlog delegata ZAR prekinjena, da so se posvetovali z odborom za dobre usluge. Ko se je nadaljevala, je gvinejski delegat predložil spreminjevalni predlog k priporočilu verifikacijskega odbora, in sicer naj bi odložili priznanje poverilnic Kasavubujeve delegacije.

Delegat Gane je izjavil, da Kasavubujeva delegacija ne predstavlja osrednje vlade in da svet komisarjev nima nobene ustavne oblasti.

Kamerunski zunanji minister je opozoril odbor za dobre usluge, da tvega slab sprejem v Kongu, če bo Kasavubujeva avtoriteta doživela poraz v OZN. Pozval je afriške države, naj omogočijo Kasavubuju, da zavzame mesto v OZN. Zatem je bila razprava odložena na jutri popoldne.

Danes so uradno sporočili, da bo afriško-azijski odbor za dobre usluge, ki ga je ustanovil posvetovalni odbor OZN v Kongu, odpotoval v Kongo tako da bo v Leopoldvillu v soboto, 26. novembra. Odboru bo predsedoval nigerijski minister za gospodarski razvoj Vačuku. Sedem od petnajstih držav se je izreklo za podporo zakoniti Lumumbovi vladi.

V Leopoldvillu pa je «svet komisarjev» sporočil, da je odredil «prekinitev diplomatskih odnosov med Kongom in Gano». «Komisar za notranje zadeve» je na tiskovni konferenci izjavil, da se je Gana odkrito vmešavala v notranje zadeve Konga, in je dodal, da bo moral ganski odpravnik poslov zapustiti do ponedeljka kongoško ozemlje skupno z ostalim osebjem. Pripomnil je, da bodo uporabili tudi silo, da preprečijo odboru OZN za dobre usluge, da pride v Leopoldville.

V Katangi pa se vedno bolj širi upor proti Combeju. To je potrdil danes tudi predstavnik OZN. V Severni Katangi ima poveljstvo OZN sedaj 4000 mož.

Sporazum v Laosu za vlado koalicije

VIENTIANE, 18. — Radio je sporočil, da so sklenili ustanoviti čim prej mogoče vlado narodne enotnosti z udeležbo ministrov Patet Laosa. Vlada bo sprejela pomoč Kitajske in Severnega Vietnama.

Skupno poročilo delegaciji vlade in Patet Laosa pravi, da bodo podrobnosti o sestavi koalicijske vlade določene pozneje. V koalicijski vladi bodo osebnosti vseh razredov in političnih strank in tudi predstavniki Patet Laosa. Kar se tiče ustavitve sovražnosti, bodo dali nova navodila častnikom, ki so zvesti vladi.

Ameriški državni departma je objavil izjavo, v kateri trdi, da «se boji, da se bo komunistični vpliv v Laosu povečal, če bo tamkajšnja nevtralna vlada sprejela pomoč od Kitajske in Severnega Vietnama».

Kuba protestira pri OZN zaradi ameriških izzivanj

V pismu predsedniku skupščine OZN poudarja kubanski zunanji minister, da pomeni Eisenhowerjev sklep napadalno dejanje

NEW YORK, 18. — Kubanski zunanji minister Raul Roa je poslal danes predsedniku skupščine OZN protest proti sklepu predsednika Eisenhowerja, da pošlje ameriške pomorske in letalske enote na pomoč diktatorskim režimom v Gvatemali in Nikaragui v sporu, ki se tiče izključno njihove notranje jurisdikcije. Roa poudarja, da ameriški sklep veča sedanjo napetost in je očitna kršitev načela nevmešavanja, napadalno dejanje in napad na suverenost in svobodo samoodločanja narodov.

Roa dodaja, da ameriški sklepi pomenijo kršitev mednarodnih pogodb in listine OZN in tudi grožnjo za Organizacijo ameriških držav.

Zatem ugotavlja Roa, da je znano, da sta Nikaragua in Gvatemala postali središči operacij za invazijo Kube, ki jo organizira in finansira Eisenhowerjeva vlada, ter zaključuje s poudarkom, da so novi ameriški ukrepi nov korak na poti oboroženega napada na Kubo.

Ameriška vlada pa je že začela demonstracijo sile v Karibskem morju. Ob obali Gvatemale in Nikarague križari letalonosilka *Shangri*, na kateri je skupina lovskih in napadalnih letal. Na področju Guantanamo na Kubi, kjer imajo ZDA močno vojaško oporišče, pa so druge pomorske enote in tudi ena podmornica.

Razen tega je ameriški državni departma objavil izjavo, v kateri pravi, da se je kubanska vojska po prihodu Castra na oblast podesetorila v primerjavi s prejšnjim režimom in da je sedaj najmočnejša vojska v Latinski Ameriki. Izjava trdi dalje, da so države sovjetske skupine dobavile Kubi 40 tankov, 45.000 avtomatskih pušk in 8 reakcijskih letal «MIG». Dalje pravi izjava, da je vsaj 12 sovjetskih ladij izkrcalo na Kubi orožje in strelivo od letošnjega julija dalje. Kubanska milica šteje skupno 200.000 mož, kubanske orožarne pa imajo orožje zadnje vrste in velike količine težke opreme.

Agencija Tass pravi, da je intervencija ameriških sil nov element v politiki izzivanja ameriških voditeljev proti Kubi. Tass dodaja, da se napad na Kubo pripravlja v ameriških oporiščih v Gvatemali in Nikaragui.

Agencija «Nova Kitajska» poroča, da je Cuenlaj danes ostro obsodil ameriško intervencijo ob obali Gvatemale in Nikarague. Čuenlaj je govoril na banketu, ki ga je priredil na čast kubanski delegaciji, ki jo vodi predsednik kubanske banke Ernesto Guevara. Čuenlaj je pripomnil, da so ZDA poslale vojne ladje, da pomagajo reakcionarnima in diktatorskima vladama v Gvatemali in Nikaragui, da zatreta ljudsko revolucionarno gibanje in da s silo orožja grozijo Kubi.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 13.2, najnižja 10.6, ob 19. uri 11 stopinj, zračni tlak 1017.2 pada, veter 4 km jug, vlage 81 odst., nebo 2 desetini pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 15.8 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, SOBOTA, 19. novembra
Liza
Sonce vzide ob 7.10 in zatone ob 16.31. Dolžina dneva 9.21. Luna vzide ob 7.17 in zatone ob 17.21
Jutri, NEDELJA, 20. novembra
Srečko

Seja izvršnega odbora Slovenskega gosp. združenja

Za pravično zastopstvo Slovencev v raznih komisijah in ustanovah

Slovenske gospodarstvenike zanima zlasti zastopstvo v raznih davčnih komisijah, ker prihaja prav glede davčne politike do Slovencev v nekaterih primerih do diskriminacij

Sinoči se je sestal izvršni odbor Slovenskega gospodarskega združenja, katerega so izvolili člani na zadnjem rednem občnem zboru, ki je bil 23. oktobra v dvorani tržaške trgovinske zbornice. Odbor je podrobneje proučil nekatere pomembne sklepe in priporočila občnega zbora in sprejel tudi ustrezne ukrepe.

V tem okviru je bilo v ospredju vprašanje pravičnega zastopstva Slovencev v raznih komisijah in organih in zlasti v davčnih komisijah. Te komisije so namreč imenovane za štiri leta in so jih imenovali 1956. leta, tako da letos decembra zapade njih mandat. Pred štirimi leti niso upoštevali določil londonskega sporazuma in niso imenovali v te komisije niti enega Slovenca niti niso te krivice popravili med kasnejšimi imenovanji, s katerimi so nadomestili nekatere člane komisije, ki so se iz komisij odstranili iz različnih razlogov.

Že občni zbor je v tej zvezi ugotovil, da prihaja prav glede davčne politike do Slovencev v nekaterih primerih do diskriminacij, o čemer so včeraj ponovno razpravljali člani izvršnega odbora, ki so tudi ugotovili, da bi prav zato, da se odstranijo sumnje, da gre za načrtno politiko državnih oblasti, morali upoštevati upravičene zahteve slovenskih gospodarskih krogov, da so pravično zastopani v komisijah, ki rešujejo razne pritožbe.

Odbor je v tej zvezi sprejel konkretne sklepe in to tako za takojšnji poseg v lokalnem okviru, kot tudi v smislu sklepa občnega zbora, da se sestavi posebna spomenica, ki jo bodo predložili mešani komisiji.

Nato je izvršni odbor razpravljal o potrebi krepitve stikov s sorodnimi organizacijami in zlasti o nujnosti nadaljnjega tesnejšega sodelovanja s tržaško trgovinsko zbornico. Govora je tudi bilo o avtonomnem tržaškem računu, po katerem se razvija trgovinska obmejna izmenjava in o nekaterih predlogih, da se ta izmenjava olajša ter okrepi.

—«—

V ponedeljek ne bo pouka

V ponedeljek bo prvič po mnogih letih zopet praznik, ker se slavi Mati božja zdravja. Ta praznik je sredi prejšnjega stoletja proglasila avstrijska oblast in je bil po prvi svetovni vojni ukinjen. Občina in druge krajevne oblasti so že določile, da bodo uradniki v ponedeljek popoldne prosti. Župan dr. Franzil pa je 14. t. m. poslal brzojavko podtajniku za prosveto poslancu Elkanu in ga prosil, naj dovoli tržaškemu šolskemu skrbništvu, da proglasi praznik tudi za šole. Elkan je sedaj županu sporočil, da je bil 21. november proglašen za prazničen dan v tržaških šolah.

—«—

○ Na svoji zadnji seji je odbor zdravniške zbornice, ki je bil izvoljen na skupščini, izvolil iz svoje srede za predsednika prof. Giorgia Robbo in za podpredsednika dr. Piera Petronia.

Novo podjetje «Buton» v industrijskem pristanišču

Predsednik družbe je včeraj obiskal dr. Palamaro in župana dr. Franzila

Predsednik industrijske družbe Buton je včeraj obrazložil vladnemu generalnemu komisarju dr. Palamari in tržaškemu županu dr. Franzilu obseg in pomen industrijskega podjetja, ki ga gradi ta družba v Žaveljskem industrijskem pristanišču. Gre za pryo podjetje, katero so že pričeli graditi na področju prostega industrijskega pristanišča in ki bo izdelovalo znane konjake ter razne druge žgane pijače. Celotno proizvodnjo bodo izvozili in predvidevajo, da v prvi vrsti proti ZDA in Severni Evropi. Podjetje grade na približno 13.000 kvadratnih metrih prostora in so si že vnaprej zagotovili možnost za nadaljnjo razširitev.

—«—

Težkoče Rdečega križa

Na sedežu Italijanskega rdečega križa so se sestale predstavnice patronatov in članice ženskega odbora ter proučile položaj te ustanove v Trstu. Predsednik RK Hausbrandt je orisal razne težave in težkoče ter je naprosil vse, naj sodelujejo in pomagajo, da se te težkoče prebrodijo ter da bo RK lahko ohranil vse svoje dosedanje dejavnosti pri nudenju pomoči.

—«—

Dr. Casoli premeščen v Turin

Na včerajšnjem zasedanju je višji sodni svet imenoval dosedanjega predsednika tržaškega prizivnega sodišča dr. Carla Casolija za generalnega državnega pravdnika pri prizivnem sodišču v Turinu. Dr. Casoli je bil imenovan za predsednika tržaškega prizivnega sodišča z dekretom 22. avgusta 1958 in je sprejel to mesto 9. oktobra istega leta. Ni še znano, kdo bo nadomestil visokega sodnega funkcionarja.

—«—

Na zadnjih volitvah so bila 804 zborovanja

Po uradnih podatkih so bila ob zadnjih volitvah 804 zborovanja, ki se jih je udeležilo okrog 72.000 poslušalcev. Leta 1958 je bilo ob političnih volitvah 1129 zborovanj in ob občinskih volitvah istega leta pa 791 zborovanj. Največ zborovanj je imela KPI, in sicer 286, medtem ko so jih imele vse druge stranke manj kot sto.

Zadnji teden pred volitvami je bilo 350 zborovanj proti 361 zborovanjem ob političnih volitvah leta 1958 in 313 ob zadnjih občinskih volitvah.

—«—

Dograditev velikega doka

Včeraj so v ladjedelnici CRDA v Tržiču dogradili drugi del velikega plavajočega doka, ki ga grade za pristanišča Juga. Prvi del so dogradili že prej in bodo sedaj s posebno tehniko oba dela doka v morju skupaj zvarili. To bodo naredili s pomočjo nekake posebne cevi, ki bo kasneje služila za vzdrževanje doka. Dok bo lahko sprejel ladje do 28.000 ton.

Stalno gledališče je začelo novo sezono

Zelo lepo sprejeto delo «Šest oseb išče avtorja»

Včerajšnjo premiero Pirandellovega dela «Šest oseb išče avtorja», s katerim se je pričela nova sezona Stalnega gledališča v Trstu, smemo brez pridržka šteti med boljše stvaritve. To velja za režijo kot za igralske kreacije. Nad vse ugodno je zlasti presenetila Anna Miserocchi, ponovno pa smo srečali v krogu igralcev tržaškega Stalnega gledališča Ottorina Guerrinija, nad vse ugodno pa so presenetili nekateri novi elementi. Občinstvo, ki je bilo po prvih dveh dejanjih mogoče še nekoliko zadržano, je na koncu predstave izrazilo brez oklevanja vse svoje zadovoljstvo nad uprizoritvijo.

Po eni izmed repriz bomo o delu poročali obširneje.

—«—

Svojevrsten rekord parnika «Cellini»

Parnik «Cellini», last Tržaškega Lloyda, je dosegel pomemben rekord, saj je pripeljal in odpeljal iz pristanišča kar čez 5.000 ton raznega blaga. Parnik je pripeljal na progi z Daljnega vzhoda 2.530 ton kromove rude, dišav, bombaža in drugega blaga. V Trstu pa so nanj vkrcali 2.850 ton strojev, sladkorja, čevljev, gum, raznega orodja in drugega blaga, ki je namenjeno za izkrcanje v raznih pristaniških vse do Japonske.

—«—

Nezgoda vozača

Včeraj ob 22.50 so sprejeli v tržaški bolnišnici 24-letnega Claudia Matteia iz Drevoreda D'Annunzio št. 70. Ugotovili so mu lažje poškodbe, podplutbe in odrgnine na bradi, rokah in kolenu, tako da se bo moral zdraviti kakih 10 dni. V bolnišnico so ga pripeljali z vozom RK. Člani prometne policije so povedali, da se je Mattei pri odhodni postaji filobusa št. 17 v Ul. Fabio Severo zaletel v zid na desni strani ceste, ker je prenaglo vozil po tamkajšnjem ovinku.

—«—

Prijavljeni tatvini

Na policijskem komisariatu pri Sv. Soboti se je predvčerajšnjim zglasil 26 let stari Luciano Paoletti iz Ul. Panebianco 16, kjer je povedal, da so vlomilci vdrli ponoči v trgovino Delavskih zadrug v Ul. Catalani 1. Vlomilci so odnesli nekaj električnih aparatov in radijski aparat znamke Siemens ter 10.000 lir gotovine.

Včeraj pa je Giovanni Perentin iz Goriške ul. 47 prijavil policijskemu komisariatu v Barkovljah, da so mu «običajni» neznanci ukradli avto Fiat 1100 TV z evidenčno tablico TS 23112, ki ga je bil pustil na cesti blizu svojega doma.

Policija je uvedla preiskavo.

—«—

Nezgoda na delu

Z avtom RK so včeraj ob 12.45 pripeljali v splošno bolnišnico 47 let starega mornarja Giordana Contenta iz Milj, ki se je ponesrečil na delu v rafineriji «Esso Standard». Na pomolu je upravljal debelo gumijasto cev za pretakanje nafte, ko se je ta zaradi prevelikega pritiska zmuznila iz odprtine posode in ga z vso silo udarila po ramenu. Udarec je bil tako močan, da je Contenta vrglo v morje, od koder so ga potegnili na suho njegovi delovni tovariši. Toda udarec mu je verjetno povzročil tudi kostne poškodbe na desnem ramenu, tako da so ga sprejeli na ortopedski oddelek s prognozo okrevanja v 7 ali 20 dneh.

—«—

Padec priletne ženske

Na Trgu S. Giusto se je sinoči ponesrečila 74 let stara Ida Barrazetti iz občinskega zavetišča v Ul. Grossi. Ženska je stopila v luknjo, ki je bila v tlaku ter tako hudo padla, da si je verjetno zlomila nosni hrustanec ter si poškodovala desno koleno. Z avtom RK so jo odpeljali v bolnišnico, kjer so jo s prognozo okrevanja v 8 ali 15 dneh sprejeli na otorinološki oddelek.

—«—

Filobus podrl pešca

Na Trgu Goldoni je včeraj nekaj po 16. uri filobus proge «1», ki ga je vozil 30 let stari Antonio Facchin iz Ul. Caprile 1, podrl na tla 70 let starega Corrada Vannoccija iz Ul. S. Giacomo in monte, ki je tedaj hotel prekoračiti cestišče. Sofer je sicer takoj zavrl, a to ni nič pomagalo. Nasprotno: zaradi nenadnega sunka pri zaviranju je v filobusu padel na tla 44 let stari Vincenzo Massa iz Ul. A. Emo, ki si je nekoliko poškodoval prsni koš.

Vannoccija so z avtom RK odpeljali v bolnišnico, kjer so ga zaradi raznih ran in poškodb sprejeli s prognozo okrevanja v 10 dneh na I. kirurški oddelek. Kasneje so v bolnišnico pripeljali tudi Masso, a so mu nudili le prvo pomoč, potem pa so ga s prognozo okrevanja v dveh dneh odpustili domov.

GLASBENA MATICA
TRST

DANES 19. t. m. ob 21. uri v Avditoriju v Trstu

KONCERT KOMORNEGA MOŠKEGA ZBORA IZ CELJA

Dirigent EGON KUNEJ

Prodaja vstopnic v Tržaški knjigarni, Ul. sv. Frančiška 20, tel. 61792

Cene: Parter 300, galerija 200 in za dijake 100 lir.

V svojem obširnem programu bo zbor prvič izvajal sledeče štiri pesmi: Th. Morley - M. Reger: **Pomlad ozarja njen obraz**; Peter Lipar: **Crnogorska**, Danilo Bučar: **Dolenjska poletna noč**; Rado Simoniti: **A ča** (narodna z otoka Brača)

Eno uro pred pričetkom koncerta prodaja vstopnic v Caffè Moscolin, Ul. Teatro Romano 2 (nasproti Avditorija)

22. t. m. zvečer nastopi v dvoranj **na Kontovelu**

KOMORNI MOSKI ZBOR IZ CELJA

Slovensko gledališče v Trstu

V nedeljo, 20. t. m. ob 16.30 v prosvetnem domu **na Opčinah**

V torek, 22. t. m. ob 20.30 v kino dvorani **v Škednju**

JOŽE JAVORŠEK

«MANEVRI»

Komedija v dveh delih

Režiser: Jože Babič
Asistent režije: Adrijan Rustja
Scenograf: inž. arh. Niko Matul
Kostumograf: inž. arh. Milena Matul
Glasba: Aleksander Vodopivec
Besedilo songa: Tit Vidmar

RAZSTAVE

Danes ob 18.30 bo v občinski galeriji otvorjena razstava slikarja Giovannija Giordanija. Razstava bo ostala odprta do 29. novembra.

LJUDSKA PROSVETA

Podružnica šole Glasbene Matice v Barkovljah bo pričela z vajami otroškega pevskega zbora, ki ga bo vodila Nora Jankovič.

Vljudno vabimo starše, da pripeljejo svoje otroke k prvi vaji, ki bo danes 19. t.m. ob 17. uri v prostorih prosvetnega društva «Barkovlje» v Ul. Cerreto 12.

RAZNA OBVESTILA

Telovadba za otroke od 7. do 14. leta se vrši na stadionu «Prvi maja» ob torkih ob 18. uri in pri Sv. Jakobu v Ul. Montecchi 6 ob sredah ob 18.15. Istočasno sprejemamo še nove telovadce.

* * *

Narodna in študijska knjižnica v Trstu bo imela svoj tretji redni občni zbor v četrtek 24. novembra t.l. ob 18.30 v svojih prostorih v Ul. Geppa 9 s sledečim dnevnim redom:

1. **Pozdrav predsednika**
2. **Poročilo tajnika**
3. **Poročilo blagajnika**
4. **Poročilo nadzornikov in razrešnica odboru**
5. **Izvolitev novega odbora**
6. **Smernice za bodoče delo**
7. **Razno.**

* * *

Narodna in študijska knjižnica bo priredila v zimski sezoni 1960-61 sledeča predavanja: leposlovje: moderno slovensko slovstvo, zgodovinski razvoj slovenskega jezika, prešernoslovje; folklora: stari slovenski običaji na Primorskem; umetnostna zgodovina: primorska umetnost, moderna slovenska umetnost, baročna slovenska umetnost; tehnika: nuklearna fizika, naš pogled v vesolje (astronavtika), fotografije Lune; sociologija in pravo: kozmično pravo, misija dobre volje (socialistični odnosi).

GLEDALIŠČA

VERDI

Danes pa bo prva predstava Ghedinijeve opere «Marija Aleksandrijska». Dirigiral bo Claudio Abbado, v glavnih vlogah pa bodo nastopili Luisa Malagrida, Carla Otta, Rosa Laghezza, Renato Cioni, Rino Puglisi, Giorgio Tadeo. Zbor bo vodil Adolfo Fanfani. Režija: Carlo Piccinato.

Pri gledališki blagajni se nadaljuje prodaja vstopnic.

TEATRO NUOVO

Abonmaji in prenotacije se sprejemajo od 10 do 13 in od 16.30 do 19.30 pri gledališki blagajni v Ulici Giustiniano ter v Pasaži Protti.

Cena za abonmaje za sedem predstav: za premiere: sedeži sektor A 6000 lir; sedeži sektor B 4000 lir.

Za ponovitve: sedeži sektor A 4000 lir; sedeži sektor B 2000 lir.

* * *

Dramska šola sporoča, da bodo tudi letos odprti v Teatro Nuovo tečaji za dramatiko za otroke do 14. leta starosti, in sicer začetni in nadaljevalni tečaj. Za vpisovanje in informacije naj se interesenti zglasijo v upravi Teatro Nuovo, v Ul. Giustiniano 4, vsak dan od 11.30 do 13 in od 16 do 19.30.

KINO

Fenice 15.30 «Mestni policaj», Alberto Sordi, Sylva Koscina in Mario Riva.
Excelsior 15.30 «Toda ne zamer», Clark Gable, Carroll Baker, Lili Palmer, Lee J. Cobb.
Filodrammatico 16.00 «Stalingrajski orli», Pierre Trabaud.
Grattacielo 15.00 «S terase», Barve De luxe; Paul Newman, Mirna Loy.
Arcobaleno 16.00 «Balada o vojaku», Valodia Ivascov, Gianna Proharlenko. Nagrajen v Cannesu in Minsku.
Supercinema 16.00 «Aleksander Nevski», Eisensteinov film. Nikolaj Cerkasov.
Alabarda 16.00 «Zmenek na Fischli», scopecolor, Mina, Domenico Modugno. Zadnji dan.
Aurora 16.00 «Družba koketka», Doris Day, David Niven.
Garibaldi 16.30 «Vohunstvo na vrhuncu», Ernest Borgnine.
Cristallo 15.45 «Kapo», Susan Strasberg.
Impero 16.00 «Gospe». Film Igmarja Bergmana. Nagrajen v Benetkah.
Massimo 16.00 «Mlin kamitih žensk», Pierre Brice, Scilla Gabel. Prepovedano mladini.
Moderno 16.30 «Salomon in kraljica Saba», Gina Lollobrigida, Yul Brynner, technicolor.
Astoria 16.00 «Prehod Oregona», Lola Albright. Ob 21 TV «Cangonissima».
Astra 16.30 «Zadnja plaža».
Vittorio Veneto 15.15 «Sveto in posvetno», Frank Sinatra, Gina Lollobrigida.
Marconi 16.00 «Krinka maščevanja», technicolor, John Derek, Anthony Quinn.
Savona 16.00 «Night Club (Berlin ponoči)», technicolor, T. Lingen.
Ideale 16.00 «Gusarji Martinike», technicolor, Belinda Lee.
Odeon 16.00 «Na jugu nič novega», Abe Lane, Nino Taranto, technicolor.
Skedenj 16.00 «1940 Ogenj nad puščavo».

STE VIDELI NOVE TELEVIZORJE pri
Radio Trevisan
ULICA S. NICOLO 21

Knjižničarji in društveni gospodarji!
Oskrbite svojim članom prijetne zimske večere s tem, da jim nudite
PRIMORSKI DNEVNIK
Najbolje bo, da se nanj kar naročite. Zadostuje, da telefonirate na štev. 37338

KINO PROSEK-KONTOVEL
predvaja danes 19. t. m. ob 19.30 uri Metro cinemascope barvni film:
PEKEL NA DNU
(Inferno sul fondo)
Igrata: GLENN FORD in ERNEST BORGNINE

Seja upravnega sveta turistične ustanove

Premalo sredstev za razvoj turizma na našem področju

Ali bodo prihodnje leto tiskali «Turistične informacije» tudi v slovenščini? - Odobritev proračuna za leto 1961

Včeraj se je pod predsedstvom odv. Slocovicha sestal upravni svet Pokrajinske turistične ustanove. Svet je najprej uredil nekatera vprašanja v zvezi z upravljanjem dveh campingov v Sesljanu, nakar je predsednik poročal o nekaterih posredovanjih ustanove v zaščito turističnih interesov v pokrajini in o naporih za razvoj turizma. Med drugim je župan dr. Franzil, ki je tudi član upravnega sveta ustanove, obljubil, da bo občina čimprej plačala vse svoje dolgove hotelom v Trstu za sobe, ki so jih oddali v najem občini za družine, izgnane iz stanovanj. Vladni generalni komisariat pa proučuje prošnjo turistične ustanove za priznanje posebnih ugodnosti vsem gostinskim podjetjem, ki nameravajo izboljšati svoje gostinske naprave, s čimer se bo izboljšalo pokrajinsko gostinstvo sploh. Končno je predsednik sporočil, da je vladni generalni komisariat pooblastil SELAD, da zgradi v finančnem letu 1960-61 v Sesljanu poslopje za podružnico Pokrajinske turistične ustanove in za «Kursaal».

Upravni svet je zatem proučil sklep o preureditvi proračuna za tekoče finančno leto, kar je bilo potrebno, ker je ministrstvo za turizem močno skrčilo prispevek, za katerega ga je ustanova zaprosila. Ta preureditev bilance je imela za posledico občutno skrčenje dejavnosti ustanove. Kljub temu je pokrajinska turistična ustanova lahko potrošila nad 10 milijonov lir za turistično propagando ter 6 milijonov za razne prireditve in sprejeme gostov. Razen tega je prispevala tudi za delovanje propagandnega odbora, za propagando, ki jo je izvajala skupno s drugimi turističnimi ustanovami v Treh Benečijah, za razne natečaje za vodiče itd. V proračunu je tudi 600 tisoč lir za opremo informacijskega urada, ki ga bo ustanova odprla na glavni postaji. Precejšnjo vsoto so porabili tudi za poštne, brzojavne in telefonske stroške v zvezi s propagando in pošiljanjem raznih snopičev in prospektov. Upravni svet je soglasno odobril preureditev bilance ter je nato začel proučevati proračun za leto 1961. Proračun se v glavnem ravna po prejšnjih in jih ne more preseči, ker se ne morejo predvidevati večji dohodki.

Ravnatelj ustanove dr. Rinaldini je obširno poročal o proračunu, zlasti pa o dohodkih in splošnih izdatkih. Za publikacije in propagando predvideva proračun 10 milijonov lir izdatkov, za razne prireditve in sprejeme 4 milijone, za izboljšanje turističnih uslug 1 milijon in pol, za kolektivno propagando skupno z drugimi pokrajinskimi turističnimi ustanovami 1 milijon itd.

Med drugim bodo tiskali 300 tisoč izvodov snopiča «Turistične informacije», cestni turistični zemljevid z merilom 60.000, prospekte za Sesljan, Devin, Milje, Stare Milje in jamo v Briščikih itd. Po izčrpni razpravi in po poročilu pregledników računov, ki so izjavili, da se zahteve po prispevku ministrstva za turizem sploh ne dajo bolj skrčiti, je svet soglasno odobril proračun za leto 1961 in ustrezna poročila. Svet je nato določil, da bo neko novo gostinsko podjetje v Trstu uvrščeno v razred gostišč.

Upravni svet je končno proučil proračun Avtonomne občinske turistične in letoviščarske ustanove, za katerega mora po novih določbah izreči ugodno mnenje, preden ga pošljejo v dokončno odobritev skrbniški oblasti, to je prefekturi. Po obširnem poročilu o tem proračunu in o dejavnosti, ki jo misli občinska turistična ustanova izvajati v prihodnjem letu, je upravni svet izrekel o omenjenem proračunu ugodno mnenje.

K temu poročilu bi samo pripomnili, da upamo, da bo Pokrajinska turistična ustanova vsaj prihodnje leto tiskala omenjene «Turistične informacije» tudi v slovenščini.

Obsojena vročekrvna Nemca zaradi žaljenja nacije

Razsajala sta v gostilni v Lazaretu in se upirala ter žalila karabinjerje in italijansko nacijo

Porotno sodišče, ki mu predseduje dr. Rossi, je včeraj obravnavalo primer dveh zahodnonemških državljanov, ki sta bila obtožena, da sta med drugim žalila italijansko nacijo. Gre za Friedricha Keiserja in Helmuta Kasta iz Stuttgarda, ki so ju porotniki spoznali za kriva inkriminiranih dejanj. Keiserja so obsodili na 1 leto zapora, a Kasta na 7 mesecev zapora. Kazen je pogojna ter bodo oba takoj izgnali iz Italije.

Keiser in Kast sta v juliju letošnjega leta taborila skupaj z raznimi drugimi sorojaki v Lazaretu pri Miljah.. 16. julija sta prišla v gostilno, ki je last Stelie Poropat. Popila sta vsak po liter vina ter nato odšla. Kasneje sta se vrnila ter zahtevala pijače, in sicer piva ali žganja. Ker je Poropatova menila, da sta ga oba imela že precej pod kapo, jima ni hotela postreči. To pa je Nemca zelo razkačilo. Začela sta kričati. Kaj se je dejansko zgodilo potem je zelo nejasno. Nemca sta namreč vpila v nemščini, le nekatere priče so potem trdile, da sta se poslužila tudi nekaterih italijanskih žaljivk. Giuseppe Petrucci, ki je svak lastnice in ji tudi večkrat pomaga pri strežnju gostom, je na primer trdil, da sta oba govorila samo po nemško.

Naj bo tako ali drugače, po kratkem prerekanju je neka ženska poklicala karabinjerje, ki so službovali pri bližnjem bloku. Ko so tile prišli v gostilno, niso sprva hoteli uporabiti strožjih ukrepov. Svetovali so obema tujcema naj gresta domov. Nemca se pa nista pomirila. Kričala sta še naprej in dvema karabinjerjema se je spet zdelo, da sta slišala nekaj žaljivk v italijanščini. Keiser je celo pljunil v nekega karabinjerja. Zato so se agenti odločili, da ju odpeljejo v svojo vojašnico. Keiser in Kast sta se pasivno upirala, da bi ju odvedli, tako da so ju morali ukleniti. Med hudim nalivom so rabili četrt ure, da so ju pripeljali na postajo.

Keiserja in Kasta so po kratkem zaslišanju prijavili sodišču. Keiserja so obdolžili žaljenja italijanske nacije, odpora proti javnim funkcionarjem žalitve javnega funkcionarja in pijanosti. Kasta pa so obtožili istih prekrškov razen žaljenja javnega funkcionarja. Sodišče je oprostilo oba obtoženca za zločin odpora proti karabinjerjem ter ju obsodilo za ostale prekrške.

Predsednik Rossi, sodnik Ligabue, tožilec De Franco, zapisnikar Magliacca, obramba Nimira in Kezich.

—«—

Odvzeta licenca zaradi tihotapstva

Lastnik bara na Ul. Ghega 10, 29 let stari Giorgio Rossetti, je bil aretiran in prijavljen sodnim oblastem zaradi tihotapstva in ker ni plačal IGE za 150 kg cigaret tujega izvora. Prijavo je vložila tukejšnja finančna straža.

Zaradi tega je tržaška kvestura Rossettiju odvzela licenco ter odredila, da se mora bar takoj zapreti.

—«—

Prometna nesreča

Na ortopedski oddelek splošne bolnišnice so včeraj ob 12.15 sprejeli s prognozo okrevanja v enem mesecu 59 let staro gospodinjo Mario Contento por. Lazzari iz Ul. delle Linfe 47. Lazzarijeva, ki je prispela v bolnišnico z avtom RK, je povedala, da je hotela prekoračiti Ul. Xidias, ko je vanjo zadel z avotm Fiat 1100 49 let stari Ernest Malaban iz Narodne ulice 128 na Opčinah. Ženska si je pri padcu zlomila gleženj leve noge.

Kot v času trgatve

Če bi danes koga zaneslo v Kroglje (vasica med Dolino in Boljuncem) in bi se ustavil na dvorišču hiše, ki je označena s številko 11, bi prav gotovo začuden obstal: z latnika pred hišo visijo polni in veliki grozdi, kot da bi bili v času trgatve in ne tik pred zimo. Na latniku so tri vrste grozdja: «fragola», «regina» in «italia». «Fragola» je sicer že nekoliko osušena, a ne dosti, medtem ko sta ostali vrsti grozdja taki, kot smo ga bili vajeni videti pred več kot mesecem dni in še prej. Jagode so polne in sočne, lupina lepo nabrekla, gniladi nikjer. Špinčičev gospodar — Ivan Kocjančič — je poslal svojega vnuka na lestev, da odtrga grozd: pokusili smo ga in reči moramo, da je bilo zelo dobro. Škoda le, da nima celega vinograda s tako zapoznelim grozdjem!

Izpred kazenskega sodišča

Sodišče ni moglo točno ugotoviti kdo je pravzaprav zakrivil nesrečo

Zato je enega obtoženca oprostilo zaradi pomanjkanja dokazov, drugega pa obsodilo zaradi prevelike hitrosti - Stroga obsodba zakrknjenega dolgoprstneža

Pred kazenskim sodiščem, ki mu predseduje dr. Boschini, sta se zagovarjala 68-letni Armando Raguzzin iz Ul. Picciola in 21-letni Arrigo Rizzitelli iz Ul. del Veltro 69, zaradi nenamernega umora.

Bilo je 18. februarja lanskega leta, ko se je Armando Raguzzin peljal z avtom «Fiat 600» po Ul. S. Giacomo in Monte. Prihajal je s Trga sv. Jakoba ter je bil namenjen v Ul. P. Veronese. Ko je prišel do kraja, kjer se stekajo ulice S. Giacomo in monte. Frausin in P. Veronese, je zavil v slednjo. V tistem trenutku je privozil iz mesta, in sicer z vespo, Rizzitelli, ki je peljal s seboj 22-letnega Francesca Mavrovicha. Rizzitelli je treščil v desni stranski del avtomobila ter skupaj z Mavrovichem padel na tla. Medtem ko se vozaču ni nič zgodilo, pa je Mavrovich podlegel poškodbam, ki jih je utrpel pri padcu.

Nesreči ni prisostvoval nihče, razen obeh zainteresiranih oseb. Zato so imele policijske oblasti precej težav pri ugotavljanju raznih okoliščin, v katerih je prišlo do incidenta. Vsekakor so prijavile sodišču Raguzzina in Rizzitellija. Prvega so obtožili sodelovanja pri nenamernem umoru Mavrovicha, ker ni dal prednosti motoristu, ki je prihajal z desne strani, a drugega, ker je vozil s preveliko hitrostjo.

Sodišče je oprostilo Raguzzina zaradi pomanjkanja dokazov, medtem ko je obsodilo Rizzitellija na 4 mesece zapora.

Začetkom maja letošnjega leta so se neznanci vtihotapili v neko vilo na Opčinah, ki je last dr. Giuliana Gortana. Plen, ki so ga odnesli, je bil precejšen: suknjič, par hlač, dežni plašč, 3 srajce, radioaparat, daljnogled, prstan z majhnimi diamanti, zlato zaponko z dragocenimi kamni, par uhanov, ročno uro, srebrno škatlico, zlato verižico in par čevljev.

Sprva se je zdelo, da bo tatvina ostala nepojasnjena. Policijski organi so celo že prijavili zadevo sodišču, češ da so tatvino zakrivili neznanci. Kasneje pa so slučajno prijeli nekega Josipa Skopaca, starega 41 let, iz Istre. Soočili so ga z okradenim Gortanom in ta je brez obotavljanja spoznal v Skopcu neznanca, ki se je 8. maja letos klatil okoli njegove vile. Gortan je namreč tistega večera zapustil svoje stanovanje ter se vrnil šele čez nekaj časa. Ko je zapustil hišo je opazil nekega človeka, ki se je sumljivo obnašal. Skopac je s svoje strani trdil, da je prišel v Trst šele dva dni po tatvini in da je bil za časa svojega bivanja v Trstu samo enkrat v gornji okolici mesta, in sicer v Padričah, kjer je obiskal nekega svojega prijatelja.

Skopac je že star znanec sodnijskih dvoran, kjer se je moral zagovarjati zaradi najrazličnejših prekrškov. Po njegovem prvem prihodu v Trst so ga italijanske oblasti izročile jugoslovanskim, toda kaj kmalu je spet prišel v Trst. Imel je smolo. Nekega dne so ga opazili, ko je šel po neki ulici. Ko je zagledal policiste, je Skopac odvrgel neki sveženj ter skušal zbežati. Beg pa se mu ni posrečil. V svežnju so agenti našli med drugimi predmeti odpirač.

Kot smo že zgoraj omenili je dr. Gortan prepoznal v Skopcu neznanca, ki se je sukal okoli njegove vile. Nekatere druge priče pa niso bile prav tako gotove o njegovi istovetnosti. Kljub temu je sodišče smatralo za dokazano, da je šlo za eno in isto osebo ter je zato spoznalo Skopca za krivega inkriminirane tatvine ter ga obsodilo na 3 leta zapora in 18.000 lir globe. Oprostilo pa ga je zaradi nedovoljene nošnje noža, za kar ga je obtožil državni tožilec med obravnavo. Policijske oblasti niso bile namreč prijavile Skopca zaradi tega prekrška.

Predsednik Eden, tožilec Pascoli, zapisnikar Rachelli, obramba Morgera.

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 18. novembra 1960 se je v Trstu rodilo 8 otrok, umrlo je 10 oseb, poroke pa ni bilo nobene.

UMRLI SO: 70-letni Teodoro Vinci, 60-letni Antonio Gustin, 69-letni Alojz Čok, 46-letna Bruna Stoker roj. Bonicioli, 69-letni Antonio Devescovi, 91-letna Maddalena Martino, 77-letna Matilde Pesante vd. Pantanella, 85-letni Raimondo Malusa, 78-letni Giuseppe Mondolfo, Dario Della Santa, star 3 mesece.

—«—

NOCNA SLUŽBA LEKARN

Crevato, Ul. Roma 15; Croce Verde, Ul. Settefontane 39; dr. Gmeiner, Ul. Giulia 14; Al Lloyd, Ul. dell'Orologio 6; dr. Signori, Trg bolnišnice 6.

Zlata poroka v Škednju

Danes praznujeta v Škednju zlato poroko Lojza in Benedikt Sancin. Vse svoje življenje sta preživela v svojem rojstnem kraju. 19. novembra 1910 sta si prisegla večno zvestobo v škedenjski župni cerkvi. Od tedaj dalje sta si delila naša slavljenca vse tegobe in sladkobe skupnega življenja.

Benedikt Sancin je bil še pred prvo svetovno vojno zaposlen kot uslužbenec Rdečega križa pri pokojnem zdravniku dr. Bechtingerju v Križu ter se ga prav zato Križani še dobro spominjajo. Pa še danes ne počiva, temveč obdeluje svoje vinograde v Škednju.

«Siora Gigia», kot jo domačini imenujejo, pa je poznana za dobro «bigarco», saj je dolga leta pekla škedenjske «bige», ki jih je nosila prodajat v mesto.

Slavljenca sta zvesta čitatelja «Primorskega dnevnika». Ob njunem lepem jubileju jima kličejo še na mnoga leta sorodniki, prijatelji ter vsi znanci. Čestitkam se pridružujeta tudi uprava in uredništvo «Primorskega dnevnika» ter jima želita še mnogo let zdravja in sreče.

Ob petdeseti obletnici poroke drage tete Alojzije in strica Benedikta Sancina iz Škednja jima iskreno čestitata nečak Cesare Maldini in mama ter jima želita še obilo zdravja in sreče.

PRIMORSKI DNEVNIK

UREDNIŠTVO
TRST-UL. MONTECCHI 6-II.
TELEFON 93-808 IN 94-638
Poštni predal 559

PODRUŽNICA GORICA
Ulica S. Pellico 1-II. — Tel. 33-82

UPRAVA
TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338

OGLASI
Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — Mali oglasi 30 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi.

NAROČNINA
Mesečna 480 lir. — Vnaprej: četrtletna 1300 lir, polletna 2500 lir, celoletna 4900 lir — Nedeljska številka mesečno 100 lir, letno 1000 lir — FLRJ: v tednu 10 din, nedeljska 30 din, mesečno 250 din — Nedeljska letno 1440, polletno 720, četrtletno 360 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 600-70/3-375.

Odgovorni urednik
STANISLAV RENKO
Izdaja in tiska ZTT, Trst

Kino na Opčinah
predvaja danes 19. t. m. z začetkom ob 18. uri barvni film:
Sissi, carjeva izvoljenka
(Sissi la favorita dello Zar)

Igra dobro znana in simpatična ROMY SCHNEIDER

Ob splošnem ogorčenju javnosti

Puritanci na pohodu

Cayatte ne dovoli «krajšati» njegov film, ki je bil v Benetkah nagrajen z najvišjim priznanjem - Moravia bo moral pred sodišče

Začelo se je že tam daleč, v prvi povojni dobi, ko se je z neorealizmom italijanska filmska umetnost po dolgi dobi fašistične «umetnosti po naročilu» naglo visoko dvignila. Tedaj so določeni italijanski, predvsem klerikalni krogi, začeli režiserjem očitati, da delajo domovini slabo uslugo, ker da jo pred svetom prikazujejo v slabi luči. Poleg tega so isti krogi tem režiserjem očitali, da pohujšujejo mladino. Več se s te plati niso upali, pač pa so nanje finančno pritiskali in koga zadušili.

Toda vtem ko so ti krogi s formalne strani tedaj bolj «svetovali» ali le «dobronamerno kritizirali», so se kmalu pozneje tako ojunačili, da so začele delovati že škarje. Cenzura — ta protiustavna ustanova — je začela prihajati vedno bolj do veljave in ljudi, ki se s filmsko ali odrsko umetnostjo poklicno ukvarjajo, bi vedeli o tem veliko povedati. Žal pa je ta neprestana bitka med naprednejšimi, če hočemo drznejšimi, vsekakor pa bolj odkritosrčnejšimi umetniškimi krozi in cenzuro ter ob njej določenimi krogi bila javnosti razmeroma manj znana. Nekoliko več se je o tem v javnosti spregovorilo pred časom, ko se je začel predvajati Fellinijev film «Sladko življenje», ki je v določenih krogih (za njih upravičeno!), vzbudil pravo ogražanje» ker so se pač v njem videli v svoji prav nič prijetni luči. Fellini je imel tedaj zelo težke ure, kajti «zainteresirani krogi» so ga močno napadali, v zadoščenje pa mu je bilo, da je imel na svoji strani zares vso ostalo publiko, kar je dokazala tudi polemika v italijanskem tisku.

Produkcija italijanske filmske industrije je kljub določeni finančni krizi prevelika, da bi se mogli ustaviti še pri drugih «kočljivih delih», ki sta se umetnost in nazadnjaštvo spoprijemali. Vsekakor pa ne moremo mimo najnovejšega puritanskega vala, ki postaja že nevaren.

Tokrat se je začelo z znanim Viscontijevim filmom «Rocco in njegovi bratje», ki so na zahtevo milanskega sodišča morali v nekaterih točkah «zasenčiti» ali «zatemniti». Zadeva je dovolj znana, saj je tudi znano, da so ta sporni film, ki bi bil moral na zadnjem festivalu v Benetkah odnesti prvo nagrado, prav tem precej pokvarili. Luchino Visconti pa ima s cenzuro še en račun. Prepovedali so mu postaviti na oder Testorijevo «Arialdo». Zaradi poslednjih udarcev je znani italijanski režiser sklenil, da ne bo več delal v italijanskih državnih gledališčih.

Za Viscontijevim «Rok in njegovi bratje» puritancem ni volji film «La giornata balorda», režiserja Maura Bolognini. Glede tega bomo morali tu še sledeče žalostno, pa skrajno značilnost. Do pred dvema ... so v nekem milanskem kinematografu predvajali Bologninijev film, ki ga je občinstvo dobro sprejelo, ni nič čudnega, saj je slika vsakdanjega življenja. Obravnava dogodivščine, ki bi se mogle lepemu mladeniču, ki išče službe po Rimu, dogoditi. Mladenič sicer delo, doživi pa vse kaj. V teh doživljajih pa puritanec videl toliko nespodobnosti, da je film prepovedal. Ko pa je bilo zaradi tega predvajanje filma prepovedano za vso Italijo, so ga v istem kinematografu «nadomestili» z nemškim biografskim filmom o življenju in delu Wernhera Brauna, ki ga je angleško sodišče prepovedalo na ... vrteti, ker poveličuje «znanstvenika v službi nacizma».

Še nekaj v zvezi s filmom «La giornata balorda». Zaradi tega filma bo moral pred sodišče celo sam italijanski pisatelj Umberto Moravia, ki je za film dal snov. Pred sodišče bosta morala pred sodišče tudi Mauro Bolognini in scenarist Pierpaolo Pasolini.

Nekoliko laže se je iz klešč «puritancev» izmazal Antonioni, katerega film «L'avventura» so le krepko (za okoli 25 minut predvajanja) «oskubili».

Višek tega puritanstva pa predstavlja «primer» s filmom, ki je na zadnjem beneškem festivalu odnesel «zlatega leva», t. j. prvo nagrado. Znano je, da je šef tega festivala od vlade imenovana «kompetentna» oseba — katoličan Lonero. Znano je tudi, da bi bil moral prvo nagrado na letošnjem beneškem festivalu odnesti Viscontijev film «Rocco in njegovi bratje». Ker pa je bil «Rocco» preveč «grob», so nagradili film «Prehod čez Ren» francoskega režiserja Andrea Cayatta. In tudi v tem filmu so klerikalni «puritanci» našli nekaj, kar jim ni pogodu. Gre za neko ljubavno epizodo, ki da jo je treba izločiti. Gre za nekaj golote, ki je drugje vidimo toliko. Ko je režiser Cayatte za to zvedel, je svojemu predstavniku in direktorju družbe «Globe-films International» dr. Lombrosu poslal brzojavko, v kateri protestira proti temu ukrepu in «prepoveduje vsakršno krajšanje».

Ob vsem tem je zelo značilno, kako se glede tega opredeljuje italijanska javnost. Določen del tiska, seveda napredni tisk, malone vsi kulturni delavci to lažno puritanstvo žigosajo in proti njemu protestirajo. Celo del katoliškega tiska z njim ne soglaša. So pa vse drugače razpoloženi v Vatikanu, katerega glasilo «Osservatore Romano» celo grozi. Za njim pa povzemajo seveda listi, ki jih imajo pod kontrolo desničarske struje KD in tako imenovani «comitati civici», ter seveda fašistični tisk.

Tu bi bila potrebna vsaj kratka analiza, ki pa nam je prostor ne dopušča. Zaključili bomo z ugotovitvijo, da gre mimo budnega očesa «varuhov» javne morale veliko opolzkosti cenene umetnosti ali bolje neumetnosti, veliko potvarjanja zgodovine in dejstev, ki posebno mladini ni niti najmanj koristno. Ozrimo se le malo okrog. Toda brž ko se neki režiser drzne bolj odkrito povedati resnico in njegova kamera seže tudi čez kak centimeter gole kože ali česa podobnega so zainteresirani krogi že nad njim. To je razumljivo, pa čeprav vemo, da so «moralne» pobude pogosto le izvor. «Rocco» je namreč dokazal, da «italijanskega čudeža» ni, film «Dolga noč 43», ki so ga desničarji, predvsem fašisti tako napadli, je pribil, da so bili morilci tudi italijanski fašisti in ne le nemški nacisti. In take resnice nekaterim niso pogodu. Kar se pa morale tiče, vemo, kje smo doma. Skandalov je namreč bilo veliko, še preveč.

POZOR!

V nedeljo bo začel izhajati v podlistku roman Borisa Pahorja

ONKRAJ PEKLA SO LJUDJE

ki bo nato izšel tudi v skrajšani žepni knjižni izdaji

«Balada o vojaku»

V Trstu vrte v teh dneh znani sovjetski film «Balada o vojaku», ki je doživel velik uspeh na filmskem festivalu v Cannesu. Vredno si ga je ogledati

KMETIJSTVO *Nekaj za razmišljanje*

Vse premalo poznamo velike koristi gozda

Gozdni pasovi na našem ozemlju bi varovali zemljo in omilili silo burje

Gozd, šuma, les, po naše tudi boršt — so oznake za površine takšnega ali drugačnega listnatega ali iglastega strnjeno rastočega gozdnega drevja. Take površine niso na zemljinah, v državah in na manjših ozemljih enakomerno razdeljene. Imamo z gozdom bogate in revne dežele. Kdor je z lesom bogat, ima zlato rezervo, ki ne more propasti, ker predstavlja rastline ali živo snov življenjskega pomena in zato trajno vrednoto. Res je gospodarski napredek odmeril veliko in pomembno vlogo kovinam, v prvi vrsti železu in jeklu, a prvič so zaloge te in drugih kovin izčrpljive (uničljive) in se kot mrtva ali neorganska snov ne morejo kot gozd obnavljati, drugič se les, to nekdaj izključno gradivo, ne da kot takšno iz gospodarstva izločiti. V prehrani kruh, v industriji, gradbeništvu in obrništvu les. Mimo te nujnosti se vsaj za sedaj ne more.

Duh po lesu veje torej od vsepovsod in po njem diši tudi tamkaj, kjer se ga skušajo otresti. Znanstvena tehnika odmerja lesu vedno bolj pomembno mesto ne le v industriji, marveč tudi v zdravstvu in celo v prehrani, saj je kemija že pokazala, čemu vse more služiti ta čudovita in dragocena organska snov. Resnično je ta snov neizmerno dragocena, ker nam nudi še druge prednosti, mogoče ne tako vidne in otipne, a za človeštvo toliko bolj potrebne. Gozd urejuje naravne pojave. Predvsem igra važno vlogo v uravnavanju podnebnih razmer. Kar so človeku pljuča, to je v naravi gozd — njegovi listi. V dobi fabriških dimnikov in motorizacije smo žrtve dima (plinov), ki nas pokriva in prepaja zrak. Že sama ogljikova kislina (ta kislina nastane kjer kaj razpada ali se razkraja (zgori, gnije), nam krade zdravje, če jo vdihavamo v veliki količini. Listi to kislino vsrkajo, ogljik rastlina obdrži zase kot hrano, kisik izdiha. Kisik pa je naše osvežilo, krepčilo, naše zdravje.

A z njim oddaja rastlina-gozd odvečno vlago, ki je potrebna zraku in rastlinam. Njeni hlapi se zgoste v oblake in ti v deževne kaplje. Veliki nalivi niso nikjer kaj prida: niti v ravninah niti na valovitem ali strmem svetu. Nalivi povzročijo poplave, večkrat s strahotnimi posledicami, odnašajo plodno zemljo, uničujejo plodne površine itd. Gosta gozdna streha pa jim to v znatni meri prestriže, oziroma njih razdiralni učinek ublaži. Vodni curki se na listih razbijajo in z zmanjšano silo lijejo na zemljo. Zemlja to vodo laže vpija in odvečna količina odteče brez hujših posledic za ondotno in bližnje okolje, ker ni odtok vode silovit in ne spira ter odnaša zemlje v nižine, oziroma na luknjičavem Krasu v špranje in votline. Prav Kraševci naj bi računali s tem dejstvom.

A so še druge prednosti, nič manjšega pomena. Saj ni niti treba kakšnih dokazov, kako gozd zemljo obnavlja in zboljšuje. Iz listja, skorje, suhih odpadkov vej in trave si napravi mehko blazino — črno zemljo. Gozd je čudovita tvornica organske snovi zase in končno za človeštvo: sam si nastilja, sam gnoji. S tem, kar je odvzel zemlji in zastonj dobil iz zraka, vrne sicer deloma, a v precejšnji meri dotični zemlji in jo tako obogati. To je za vsaka tla neprecenljive vrednosti, za izropana kraška tla pa tembolj.

Nismo še izčrpali poglavja o prednostih gozda. Kraševci namreč poskušamo kako gozd, seveda borov, ker drugih ni, divjanje burje ublaži. V njem pridemo do sape, oziroma je v gostem in že razvitem nasadu niti ne čutimo. Burja je hladna, pozimi pa mrzla in zato gostejša ter težja zračna plast. Ker je težka, sili na površino zemlje in «lazi» ter brije pri tleh. A gozd je kot cestna policija: ustavi njeno brzino. Burja pa ni naš domači proizvod, rodi se na severu in severovzhodu, kjer je mrzlejši zrak, in pridrvi semkaj, kamor ima prosto pot, saj ni ovir — gozdov, ni policajev, ki bi jo prisilili k znižanju brzine. Koliko bi jo ublažili — zaustaviti je seveda ne moremo — če bi bili po Krasu gozdni pasovi! V tem primeru bi bile njene posledice (odnašanje hlapov ali večanje suše, odnašanje zemlje) veliko manjše.

Redki so gospodarji, ki bi poznali in upoštevali pomen gozda za skupnost, saj se niti ne zavedajo kaj predstavlja ta naravna tvornica v njihovem lastnem gospodarstvu. Če bi to bilo, bi bili že davno izvršili to, kar jih čaka: svet, ki ni za druge kulture, ki bi li pogozdili.

Gozd nudi torej človeštvu prednosti kot jih v takem obsegu ne nudi nobena druga kultura. V kmetijstvu igra vlogo desne roke. V naših (kraških) pogojih pa mu pritiče naloga rešitelja, ker je samo on sposoben zaustaviti pojav zginjanja zemlje. Že nekaj stoletij je bilo vsako naslednje stoletje večji ropar nekdaj bogatega kraškega lesa. V tem stoletju smo dosegli skrajno točko upoštevanja in treba bo vrniti naravi, kar smo ji odvzeli. Če so Danci pogozdili puste peščene nasipine in jih danes pokrivajo mogočne bukve, toliko prej more nastati zelena streha, seveda z drugim gozdnim drevjem, nad našim svetom. Na to nas resno opozarjajo naši domovi in njihovo žitje.

Kaj smo gledali po TV

«Na Vzhodu se umira»

O filmih na televiziji smo že večkrat govorili in tudi tokrat ne bo odveč nekaj besed o tem. Kot film tedna so nam namreč servirali film «Na Vzhodu se umira» režiserja madžarskega rodu Laszla Benecka, ki pa živi in dela v Ameriki.

Film prikazuje v nacistični šolski vzgoji sfanatizirane mladoletnike, ki se v kritičnih časih za nacistične armade na ruski fronti prostovoljno javijo za prvo linijo. Ti mladoletniki se — kot je pokazano v filmu — res fanatično borijo ob spodbujanju svojih oficirjev, razen njihovega direktnega poveljnika, nekega kapetana, ki mu nesmisel borbe za smrt postaja vsak dan jasnejša.

Ko pa zvedo matere mladoletnikov za njihovo nesmiselno odločitev, gredo najprej protestirat v šolo, nato pa se jih nekaj odloči, da bodo same odšle na fronto po svoje otroke. Po mnogih pripetljajih jim to končno uspe. Snidenja z otroki na fronti so dramatična, toda njihov fanatizem je gluh za proseče in roteče matere, saj se vrnejo domov ker so vendar še... otroci. Na osebno odgovornost že omenjenega kapetana pa se oddelek, v katerem so otroci, spričo grožnje po obkolitvi, le umakne in z njimi vred tudi matere, ki so vojno stokrat preklele. Toda glavni preobrat v filmu šele pride. Razjarjeni nacistični general se znese nad svojevoljnim umikom kapetana in znova zaukaže oddelku povratek na fronto, medtem ko se že od blizu sliši streljanje sovjetskih katjuš. In otroci se vrnejo na fronto od koder se ne vrnejo nikoli več.

V namenih režiserja in scenarista je očitna obsodba militarizma in nemškega nacizma po drugi strani pa lahko film v sodobni nemški mladini, ki je v Zahodni Nemčiji spet postala plen preživelih nacističnih hujskačev, vzbuja kvarne vzore, saj se v filmu samem indirektno poveličuje junaštvo mladoletnikov in odločnost nacističnih generalov. Razen tega pa tudi prikazovana humanost v nacističnih poveljnikih učinkuje kaj malo prepričevalno za vsakogar, kdor je nacizem spoznal na lastni koži.

Dve komediji

Z izbiro Gianninijeve komedije «Zblazneli suženj» je imelo televizijsko vodstvo srečno roko. Komedija je dokaj briljantna in izpričuje v nedavno umrlem Gianniniju vsekakor mnogo boljšega komediografa kot pa politika, ki je s svojim profašističnim gibanjem «Uomo qualunque» kaj klavrno pogorel. Giannini je v delu uveljavil nekoliko svoje ideologije, da je namreč bolje «varati in goljufati druge» kot pa biti sam goljufan in veljati za bedaka. Toda ta miselnost je v delu tako simpatično pokazana, da postane glavni junak namah priljubljen.

Teža igre je slonela na Ninu Besozziju, ki je bil res odličen od začetka do kraja.

Mnogo manj posrečena pa je bila izbira Nissimove komedije «Ameriška žena» ki se odlikuje edinole z dokaj vernim slikanjem lahkoživega rimskega ambienta.

«Gattopardova Sicilija»

Dokumentar «Gattopardova Sicilija», navdihnjen po romanu Tomasa di Lampeduse «Il Gattopardo», je bil vsekakor odlično tovrstno delo, morda najboljše, kar smo jih imeli doslej priliko videti. Režiser in dokumentarist Ugo Gregoretti je z njim ustvaril redko umetnino z velikimi moralnimi, duhovnimi in vzgojnimi vrednotami, predvsem pa zanimiv, veren in vsebinsko poln dokumentar, za katerega je povsem upravičeno zaslužil «Italijansko nagrado 1960». Z njim je pred gledalcem oživela Sicilija v svoji poetični, zgodovinski in ambientalni perspektivi, prikazana z velikim čutom odgovornosti za realizem in realnost, skratka taka, kakršno je opisal avtor v svojem slovitem romanu.

Tudi tokratni odlomek iz dolgega dokumentarja «Castiti arhipelag» je bil boljši kot običajno. Na res pretresljiv način je prikazal ujme, ki tolčejo revno japonsko ljudstvo, pa naj gre pri tem za človeško barbarstvo z njegovo atomsko bombo nad Hirošimo, ali pa za naravne sile, ki udarjajo po Japonski v obliki potresov, poplav, vulkanov, lakote itd.

«Controcanale»

In za zaključek še ena novost. V sredo se je namreč začela nova varietejska rubrika povezana z nagradnim tekmovanjem. Gledalci morajo namreč na osnovi muzikalnih motivov uganiti ime ladje in ime ujetnika, ki ga ima kapitan ladje ujetega na krovu.

Kot glavna gosta sta sodelovala znana pevka Abbe Lane in orkester pod vodstvom njenega moža Xaviera Cugata, vodil pa je rubriko do sedaj televizijsko še neafirmirani, na radiu pa že izkušeni napovedovalec Corrado. Njegov televizijski debut je bil zelo uspešen, in ni rečeno, da se z njegovo pojavo ne bo zamajal stolček kakemu do sedaj «nenadomestljivemu» zvezdniku. Tudi oddaja sama je bila dokaj sveža in ekspeditivna.

Niso vsi športniki enaki...

Komedija v treh - polčasih

Nogometni vratar jugoslovanske reprezentance Blagoje Vidinič - študent prava, operni pevec, slikar in pisec komedij...

Kaj pa išče nogometni vratar na tretji strani — se bo mogoče kdo vprašal — ko bi mu lahko bilo mesto med športnimi vestmi! Ta opazka bi lahko bila upravičena, toda v našem primeru gre bolj kot za vratarja — nogometaša, za vratarja, ki sicer izvrstno brani svoja vrata, ki pa zna tudi peti operne arije, slikati futuristične risbe, ki študira pravo, povrhu vsega pa piše komedije.

V mislih imamo jugoslovanskega reprezentativnega vratarja Blagoja Vidiniča. Toda preden spregovorimo o njem kot o vsestranskem ustvarjalcu, nam vseeno dovolite, da vam ga nekoliko predstavimo tudi kot vratarja, ki si je v kratkem času pridobil sloves najboljšega vratarja Evrope, če že ne sveta.

Blagoju Vidiniču, najvišjemu igralcu kar se jih je kdaj koli pojavilo v državni reprezentanci Jugoslavije, pripada največja zasluga, da so se jugoslovanski nogometaši povzpeli na najvidnejša mesta svetovne nogometne lestvice. Toda njegova pot do reprezentance ni bila gladka. Dejansko je vedno bil samo rezerva, toda na srečo trenerja Tirnaniča — zlata rezerva, ki je vlekla kostanj iz žerjavice v najbolj kritičnih trenutkih.

Se spominjate Sofije? Prvega vratarja reprezentance Šoškiča so poškodovali v Tel Avivu neposredno pred najvažnejšim spopadom z Bolgari v osmini finala Evropskega pokala. Reprezentanca je ostala brez vratarja in ko so se mnogi že v najprej sprijaznili zaradi tega s porazom, se je Blagoje Vidinič hrabro postavil med drogove. Lovil je vse bombe razigranih domačinov. Letel kot raketa v gneče in varoval svojo mrežo v izrednem slogu. Neodločen rezultat je dejansko predstavljal zmago in Vidiniča so upravičeno nosili na rokah.

Toda čas zastre marsikaj in tako je Šoškič zopet postal glavni, Blagoje Vidinič pa njegova senca. Prišel je Pariz in polfinale Evropskega pokala. Proti Francozom je branil Šoškič, ki pa se kljub zmagi s 5:4 ni proslavil.

Pred srečanjem v finalu s Sovjetsko zvezo so se selektorji zaradi tega odločili, da bo vrata jugoslovanske reprezentance branil Vidinič. Tekma v «Parku princev» v Parizu je bila zares višek nogometne sposobnosti vratarja. V spopadu dveh izrednih moštev v 90 regularnih minutah ni prišlo do odločitve. Rusi so imeli premoč, toda Vidinič je lovil vse kar se je po zakonih nogometne logike dalo loviti. Premagan je bil šele v podaljšku, toda strokovnjaki so soglasno zapisali, da v velikem jugoslovanskem moštvu še posebej blesti zvezda v črni majici — Blagoje Vidinič.

Na olimpiadi v Rimu je bil Vidinič zopet Šoškičeva rezerva. In Šoškič je zopet odpovedal tako da je moral proti italijanskim amaterjem v Neaplju reševati nespretnost svojih soigralcev v napadu ponovno Vidinič in poleg srečnega «klobuka» je bila zopet njegova zasluga, če so Jugoslovani prišli v finale in nato v finalu zmagali in osvojili zlato olimpijsko kolajno, ki je zablestela s še posebno zaslugo tudi na Vidiničevemu dresu.

Svetovno slavo pa je našemu junaku prineslo srečanje z Madžari v Budimpešti, kjer je bil Vidinič zopet najboljši mož na igrišču. Slavni trener madžarskih nogometašev Lajos Baroti je izjavil, da je velikan Vidinič trenutno najboljši čuvar mreže v Evropi.

Komedija v treh polčasih

Morda smo se nekoliko preveč zamudili pri tem opisovanju, toda sedaj preidimo k temu, zaradi česar smo se pravzaprav odločili za ta članek.

Mnogi od vas so gotovo že kdaj imeli priložnost poslušati po radiu ali tudi videti po televiziji intervjuje z raznimi italijanskimi nogometaši. No, brez vsake zlobne misli, večkrat smo imeli vtis, da gre za analfabete ali ljudi, ki komaj poznajo svoj lastno govorico. Skratka, za veliko stopnjo neinteligentnosti. Verjetno je to primer tudi drugod, toda Vidinič je pravo nasprotje tega.

Naš vratar slovi za najboljšega pevca med nogometaši. Njegov bariton je poznan tudi izven športnih krogov in operni strokovnjaki so ga že večkrat nagovarjali, naj menja poklic: naj zapusti zeleno polje in preide h gledališču. Pred nekaj leti mu je skopska Opera celo ponudila dvoletno štipendijo v Italiji za pevsko šolanje. Vidinič, ki zna na pamet več oper in ki v trenutkih razpoloženja zabava s pesmijo vso svojo okolico, ni pristal na pogoje in mu je petje ostalo le hobby. Mogoče pa ga je včasih slišati na beograjskem radiu ko gostuje v oddajah «Mikrofon je vaš»

In veste mar kdo je najboljši slikar med nogometaši? Seveda zopet Vidinič, ki je prijatelj abstraktnosti v umetnosti.

Toda vse te njegove izvenšportne manije, katerim je treba dodati še študij prava na univerzi, ostajajo v senci spričo dejstva, da je Vidinič tudi pisec komedij. O tem moramo povedati nekaj več. Napisal je trodejanko z naslovom «Črni maček leti v vsemirje», ki bo kmalu prišla na odrske deske Sodobnega gledališča v Skopju.

Kako je prišlo do tega? Nekoliko nenavadno. Ko je neke zimske noči Vidiničeva stanodajalka v Beogradu vrgla svojega črnega mačka skozi vrata, se je Blagoju zasmilil in rekel je ženski: — Vidite, sedaj ga mečete iz stanovanja, toda ta maček bi lahko nekoč postal slaven! Zamislite si, da bi ga z raketo poslali na Luno...

To je bilo v času slavne Lajke. Gospodinja je malo razmišljala in maček je bil zopet kmalu v hiši. Toda Vidiniču je že šinila v glavo ideja: Sedel je in v petih dneh napisal komedijo iz sodobnega življenja. Telegrafske vsebine: spor med roditelji in otroki. Mati, ki stalno nekaj meša, da bi poročila hčer s kakim režiserjem ali inozemskim bogatašem, oče, ki je konservativen in hči, ki želi poročiti onega, katerega resnično ljubi — navadnega mladeniča. Njihov črni maček, katerega bi se vsi hoteli otresti, pa popolnoma slučajno postane slaven in vsi se zavzemajo zanj. Postal je namreč vsemirski potnik.

Kot se to običajno dogaja, je nepozvani pisec zaprl svoje delo v predal dokler ni nekega dne izdal svoje tajnosti skopskemu režiserju Čortoševu. Režiser se je najprej nasmehnil, češ, kdaj pa je še nogometaš pisal komedije! Ko pa je «Crnega mačka» prečital, se je navdušil in obljubil, da ga bo sam režiral.

Lahko bi navedli iz teksta kakšen detajl, toda to za nas ni tako važno. Važno je, da smo vam prikazali najboljšega vratarja Evrope opernega pevca, slikarja, komediografa in študenta prava v eni sami osebi.

—«»—

V ZDA bodo izdali serijo jug. znanstvenih del

Jugoslovanska založba «Nolit» pripravlja v sodelovanju z «Nacionalno fondacijo ZDA» izdajo obširne serije okrog dve sto knjig iz jugoslovanske znanstvene literature v angleščini. Pri pripravah izdaje, ki bo pomemben korak na področju širše uveljavitve jugoslovanske znanstvene literature, je angažiranih dvajset najboljših strokovnjakov za posamezna znanstvena področja, ki bodo izbrali dela, namenjena prvenstveno inozemskim znanstvenim delavcem.

Iz tržaških galerij in razstavišč

Bruno Ponti

Kljub svoji mladosti je Bruno Ponti že mnogo razstavljal tudi izven Trsta, zato nas njegovih trinajst del, ki vise v kavarni Moncenisio, nikakor ne iznenaduje. Kot večina mladih, je tudi slikar Ponti ves usmerjen v novo oziroma modernistično domeno umetnosti. Njegove akvarelirane tempere očitujejo nekako ekspresionistično-informalno usmeritev. Niso informalne v toliko, v koliko je možno v njih še vedno zaslediti, četudi že rahlo razstavljene in zmaterializirane, vendar pa naslovu bistvene elemente resničnosti. To zlasti v sliki «Ribiške ladje», kjer je naznačena le krma in vrv s signalnimi zastavicami, «Hiše med skalami» so še vedno hiše ne glede na to, da jih razganja neka notranja napetost. Konkretnost oblik v naslovih slik označenih sižejev pa popolnoma izgine v vseh ostalih delih («Struktura 1», «Kompozicija») oziroma razpada v predmetno nezaznavne dele, ki se pa posrečeno povezujejo v zelo dinamično učinkujočo skupnost, raztreseno preko vse površine slik. Tako iz slike «Faccanoni» vendarle pronica šumna dejavnost kamnoloma, ki se stopnjuje preko celotne slike, posejane s čudnimi slikarskimi znaki nalik s črnimi hieroglifi, in ki izveneva v nekako nadčutno dojemanje bistva upodobljenega sižeja.

Tudi vsi ostali motivi s Krasa so uglašeni na to dinamično stopnjevanje plesa ponavljajočih se znakov slikarske invencije. Kamnito narav kraške zemlje podaja Ponti posrečeno,

Pontijeve slike učinkujejo dekorativno-dostojno, niso kričeče, napadalne in bi se gotovo dobro dopolnjevale v moderno opremljene prostore. Njih barva je prijetno pastelno motna ter se preliva v skladnih sozvočjih raznih barvnih lestvic. Imamo pa vtis, da je Ponti bolj pesnik kot slikar.

Augusto Abrami

Tokrat je v galeriji Rossoni skromnejša razstava triindvajsetih del pokrajinarja Augusta Abramija. Vsa dela so malega formata: 13 risb v črnobeli tehniki, 10 pa barvanih. Opozoril bi predvsem na prvo skupino, kjer se najbolje izraža s skopo črto podano impresionistično dojemanje vidnega sveta, kot ga pač občuti Abrami sam. V risbah ne opažiš nikjer detajlov. Posameznosti niso niti nakazane, same črte, pretežno vijugaste, le malo ravne, ploskve več ali manj omejene in z razdrapanih temin prehajajoče v svetlejše odtenke sivin. To so okna, vrata, stavbe, drevesa. In vendar se vse to, gledano iz primerne razdalje, zlije v dovolj verodostojen prikaz ulic starega Trsta, Pirana, obrežij Sesljana, Gradeža itd.

Izmed vseh teh risb pa se gotovo odlikuje po svoji zračni prozornosti prostora pogled na Sv. Lucijo ob Soči. Apneno belino zvonika omejuje trepetajoča bežna črta, ki v svoji preprostosti lepo podaja preprosti siže risbe.

Ostalih deset del predstavlja pestre barvne impresije Krasa, Benetk, Florence, Sv. Justa itd. Izjemo tvori le tihožitje s cvetkami. V barvi so komplementarno jarke ter se zlivajo v vmesne tone šele ko odstopiš za kak meter. Izdelane so v črtni tehniki, kot se to dela z barvnimi kredami. Vendar pa je uporabljeno sredstvo modernejše narave, verjetno šolska variacija takozvanih «floro master» pisal kjer zamenjujejo barvne krede cevke napolnjene z raznobarvnimi lužili, ki se razmazujejo potom klobučevinaste konice. Tudi manj spretni risar lahko doseže s tem novodobnim izraznim sredstvom neobičajno slikovite učinke, zato se danes zelo obširno uporablja, vprašanje je pa v koliko so take slike svetlotrajne, ker so pač lužila anilinskega izvora.

MILKO BAMBIČ

RADIO TELEVIZIJA

Sobota, 19. novembra 1960

Radio Trst A

7.30: Jutranja glasba in koledar; 11.45: Pisani odmevi naših dni; 12.30: Za vsakogar nekaj; 13.30: Plošče prvič v oddaji; 14.45: Mali ansambli; 15.50: «LIBANONSKA CEDRA», radijska igra, Alfonsa Leta; 17.20: Pesem in ples; 18.00: Ivan Artač: «Protestantizem»; 18.15: V svetu kulture; 18.30: Borodin: Poloveški plesi iz opere «Knez Igor»; 19.00: Pomenek s poslušalkami; 19.20: Izbor domačih in tujih popevk; 20.00: Šport; 20.40: Zbor Emil Adamič; 21.00: Za smeh in dobro voljo; 22.00: V ritmu in melodiji; 23.00: Mojstri kalifornijskega jazza.

Trst

12.25: «Tretja stran»; 14.15: Simfonični koncert p. v. Paula Straussa; 14.45: «Nebo nad Krasom» — pravljice in legende Sergia Miniussija; 15.00: Trio tržaškega jazzovskega krožka; 15.20: Zborovsko petje.

Koper

7.15: Glasba za dobro jutro; 12.00: Glasba po željah; 13.40: Popevke in ritmi od tu in tam; 14.30: «Primorski tednik»; 14.45: Priljubljene melodije; 15.10: Zabavna glasba; 15.30: Nekaj veselih; 15.55: Lahka glasba; 16.00: Dunajske melodije; 16.30: Dogodki in njih odmevi; 16.45: Mozartov «Koncert za fagoto in orkester»; 17.00: Mozaik ritmov in pesmi; 17.40: Orkester RTV Ljubljana; 18.00: Prenos RL; 19.00: Poje Marcel Fabris; 19.30: Prenos RL; 22.15: Plesna glasba; 23.00: Prenos RL.

Nacionalni program

6.30: Vremenske razmere na ital. morjih; 9.00: Operne skladbe; 9.30: Jutranji koncert; 11.00: Radijska šola; 11.30: Zadnje pesmi: pojo Abbate, Caroli, Gallo,; 12.00: Poje Sergio Bruni; 13.30: Johnny Dorelli in Miranda Martino; 15.55: Vremenske razmere na ital. morjih; 16.00: Oddaja za bolnike; 16.45: Komorna glasba; 17.20: Ital. folklorna glasba; 17.40: Jutrišnji športni dogodki; 17.55: Knjiga tedna; 18.25: Izžrebanje loterije; 18.30: Tedenski literarni pregled; 20.00: Vesele pesmi; 21.00: Magična flavta; 21.20: Radijska igra E. Antona: «Bersalirjeva zaročenka»; 22.30: Odmevi na prireditve; 22.45: Sobotni enotni razred; 23.20: Plesna glasba.

II. program

9.00: Jutranje vesti; 10.00: «Rešeto»; 11.00: Glasba za vas, ki delate; 13.45: Moda; 14.00: Išče se najlepša pesem; 14.05: Cowboyska in ciganska glasba; 14.45: Parada orkestrov; 15.40: Kratek simfonični koncert; 16.15: Ital. ljudske popevke; 17.00: G. Melachrino in njegov orkester; 17.30: Eno uro s Pippom Barzizzo; 18.30: Plešite z nami; 20.30: Opera «Adriana Lecouvreur», Francesca Cilee.

III. program

17.00: Haydnove simfonije; 18.00: Italijansko slovstvo Novecenta; 18.30: Skladbe Franza Schuberta; 19.15: Pravica žene v italijanski socialni ureditvi; 19.30: «Sonata štev. 1» J. Gibbsa; 20.00: Vsakovečerni koncert; 21.30: Na programu skladbe I. Strawinskega, L. Bernsteina, L. Rocce, in P. Hindemitha; 23.20: Pregled sodobne zgodovine.

Slovenija

8.05: Glasba ob delu; 8.30: Skladbe za harfo in violončelo; 8.55: Radijska šola za nižjo stopnjo; 9.25: Ali vam ugaja? 10.15: Odmevi iz baletnega odra; 11.00: I. jugoslovanski festival jazza na Bledu; 11.30: Pionirski tednik; 11.50: Slovenski umetniki igrajo mladim poslušalcem; 12.00: Komorni zbor RTV Ljubljana; 12.15: Inženir Verbič: Pitanje prašičev; 12.25: Zabaven opoldanski spored; 13.30: Z naših hribov dolin; 13.50: Odlomki iz Wagnerjevih oper; 14.20: Sport in športniki; 15.40: S knjižnega trga; 16.00: Zvočni kaleidoskop; 16.40: Zbor «Jože Moškrič»; 17.15: Po kinu se dobimo; 17.45: Emil Adamič: Tri turkestanske ljubavne pesmi; 18.00: Jezikovni pogovori; 18.15: Glasba za razvedrilo; 18.45: Okno v svet; 20.00: Koroške narodne pesmi; 20.30: R. in A. Becker: Dovolite, ime mi je Cox; 21.00: Za prijeten konec tedna; 23.05: Zaplešite z nami!

Imate pokvarjen televizor?
TELEFONIRAJTE na 24018
Specializirani tehniki tvrdke
«Radio TREVISAN»
Vam zagotavljajo takojšnjo intervencijo

Ital. televizija

13.00: TV šola za vse tri razrede; 17.00: TV za mladino; 18.30: TV dnevnik; 18.50: Človek in knjiga; 19.10: Zemlja — živi svet; 19.20: Zgodovinske tragedije: Maksimilijan; 19.55: Teden v svetu; 20.30: TV dnevnik; 21.05: Canzonissima; 22.15: Ozračje XX. stoletja; pot rakete; 22.40: Kaj berejo Italijani?; 23.10: TV dnevnik.

Jug. televizija

Ljubljana 18.00: «Izlet» — prenos iz Maribora — (otroška igra). Beograd 20.00: TV dnevnik. Zagreb 20.15: TV reklame; 20.30: «Pravda za oslovo senco» — zabavna oddaja; 21.30: «Nevarnost je moj poklic» — film.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Delo bo sicer dolgočasno, vendar uspešno. Kar se pa čustvenih zadev tiče, boste želi lahek in velik uspeh.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Odločati boste morali zelo na naglo, kajti vsako zavlačevanje bi prineslo precej motenj v poslovne zadeve. Glavobol.

DVOJČKA (od 21.5 do 22.6.) Čeprav ne boste razpoloženi za delo, se mu posvetite z vsemi svojimi energijami. Izplačalo se vam bo.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Diskusije in spori poslovnega značaja. Že v naprej boste bitko dobili. Pri tem ne zanemarjajte svojih čustvenih odnosov in ljubezenskih obveznosti.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Niso izključeni večji uspehi finančnega značaja, toda sicer se vaši posli ne razvijajo najbolje. Pazite na stroške.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) V novi družbi se boste znašli in vam bo koristila. Naj vam nova družba ne služi za kake nevarne čustvene avanture.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Intenzivna dejavnost z večjimi uspehi, ki pa jih bodo motile razne ovire. Prijetno srečanje, ki ga niste pričakovali.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Nudila se vam bo priložnost, da se poslovno in družbeno uveljavite. Kljub temu ne rinite preveč v ospredje.

STRELEC (od 23.11. do 20. 12.) Dan bo dokaj enostaven in monoton, vendar bo vzdušje prijetno in to se bo odražalo tudi v vašem ožjem krogu.

KOZOROG (od 21.12. do 20. 1.) Pri opravljanju svojih vsakdanjih nalog se boste že znašli. Ne bi se mogli znajti, če bi prevzeli večje obveznosti.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Reči boste mogli, da ste rojeni pod srečno zvezdo. Toda ne izkoristite preveč te priložnosti, da bi se jutri ne kesali.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Odločno branite svojo tezo in svoje načrte, kajti le tako boste poslovno uspeli.

Goriško-beneški dnevnik

Seja goriškega občinskega sveta

Obširno so razpravljali o sporazumu med goriško občino in podjetjem ATA

Svetovalci zahtevajo avtobusno zvezo za Pevmo in Oslavje
Zajamči naj se nemoten mestni promet

Vsa včerajšnja seja goriškega občinskega sveta je bila posvečena obravnavi sporazuma med občino in podjetjem ATA, ki vzdržuje mestni avtobusni promet. Sporazum je sestavljen iz 15 točk, ki določajo odnose med obema pogodbenikoma, kakor tudi vzajemne obveznosti in pravice. Predvideva pet mestnih prog ter dve progi, za kateri je izdalo dovoljenje nadzorništvo za civilno motorizacijo, in sicer progi Ponte del Torrione - letališče in Ponte del Torrione - Štandrež - Sovodnje. Število voženj, tarife, število postaj, in vozni red se ne bodo mogli menjati brez pristanka občinskega sveta. V primeri zamude vlakov se bo lahko zakasnil odhod avtobusa največ za 2 minuti na progi številka 1 in največ 5 minut na ostalih progah. Podjetje ne bo odpuščalo osebja, če se bo uresničil program voženj, ki je napisan v priloženem načrtu. Če bi se med trajanjem sporazuma podražili stroški pogonskega gorva, mazil, mezde osebja in če bi ti poviški presegli deset odstotkov, bo podjetje lahko zahtevalo pri občinskem svetu podražitev vozovnic za 5 lir. Občinska uprava lahko prevzame mestni avtobusni promet vendar mora svojo odločitev sporočiti eno leto poprej in se obvezati, da bo sprejela tudi ves material, naprave in osebje. Sporazum naj bi trajal za dobo 9 let.

Po vsem tem se je razvila na podlagi poročila odbornika dr. Terenzia obsežna diskusija, v katero je najprej posegel odv. Sfiligoj, ki je uvodoma kritiziral pomanjkljivost uslug za Pevmo in Oslavje, ki sta brez avtobusov, odkar je podjetje Ribi prenehalo voziti na tej progi. Pred časom je občinski svet dal Ribiju mandat, naj vzdržuje vožnje na tej progi, toda tega mandata ni izpolnil. Predlagal je, naj bi se začetek proge v naselju pri pevmskem mostu premestil v Pevmo in predlagal ohranitev proge štev. 2 (bolnišnice) ter zahteval, naj se sedanje število osebja ne zmanjša in naj se skrajša doba trajanja sporazuma.

Svetovalec Battello (KPI) je uvodoma rekel, da se njegovi skupini očita sindikalizem v tem vprašanju. To pa ne drži, ker težijo predlogi za tem, da se zaščitijo interesi meščanov. Svetovalec je rekel, da jih zanima število prog in avtobusov ter število zaposlenih oseb, ker je to najvažnejši pogoj, če se hočejo imeti dobre usluge. Omenil je, kako se je od leta 1957 do danes število uslužbencev znižalo od 50 na 48, ko so ukinili progo na Oslavje, potem pa na 41, ko so uvedli odpuste. Če bo občinski odbor hotel, da bo njegova skupina glasovala za sporazum, tedaj se morajo sprejeti naslednje minimalne zahteve: izpopolniti stalež in dovoliti uslužbencem, ki so v konicah močno obremenjeni, da se manj naprezajo, ko naval na avtobuse ni tako močan. Zahteval je dalje avtonomnost proge številka 2, ker ni mogoče zagotoviti dobre usluge na tej progi, če je vključena v notranjo progo, ki je speljana po zelo prometnih cestah, kjer se dogajajo zelo pogoste nesreče in je poleg tega tudi zelo dolga, saj vozijo avtobusi po njej celih dvajset minut.

K besedi so se oglasili še Crocetti (MSI), Attems (PLI), dr. Calderini (KD), ki je predlagal prekinitev seje in njeno ponovno sklicanje ter Pizzul (PSI), ki je zahteval, da naj se prebivalstvu iz Pevme in Oslavja čimprej preskrbi avtobusna zveza z mestom, ki jo nujno potrebuje, ker je sedaj brez nje. Seja se je pričela ob 18. uri, zaključila pa se je ob 21.30.

—«»—

DAROVI

Za Dijaško Matico so darovali v Standrežu: Marija Makuc 1000 lir, N.N. iz Ul. Montello 300. Ema Nanut 100, A. Tabaj 100. Rudi Nanut 1000, družina Skorjanc 1000, Nardin 200. N.N. 400, Brisko 200, Nanut 210. Nardin 100 lir.

Poleg tega je *Društvo neposrednih obdelovalcev iz Standreža* ob zahvalni svečanosti preteklo nedeljo darovalo za Dijaški dom precej krompirja, koruze in zelenjave.

Vodstvo Dijaške Matice se društvu v imenu dijakov najtopleje zahvaljuje.

Za nagrobni spomenik pok. prof. Komelu je prispeval prof. Andrej Budal iz Trsta 5000 lir.

Izpred okrožnega sodišča

V navalu jeze je ugriznil brata

Oproščen motociklist, ki je do smrti povozil vinjenega kolesarja - Po nedolžnem so ga obtožili kraje

Tudi med brati pride marsikdaj do hudih prepirov in včasih tudi do pretepa. Nekaj podobnega se je zgodilo 28. februarja t. l. v Tržiču v stanovanju Gioconda Della Pietra, kjer sta se oba brata, Giocondo in Enrico sprla. Bila sta že več časa v nesoglasju, tako da je Giocondo prepovedal bratu vstop v svojo hišo. Enrico se pa ni hotel pokoriti, ker je smatral, da je hiša, v kateri je prebival Giocondo s svojo ženo, tudi njegova last, ker jo je tudi on pomagal graditi. Ko ga je 28. februarja ob 18. uri brat našel doma, je nastal hud prepir, ki se je takoj spremenil v pretep. Zaradi tega je bil 33-letni mehanik Enrico Della Pietra obtožen nedovoljenega vstopa v tuje stanovanje ter da je bratu Giocondu prizadel telesne poškodbe.

Zaradi teh dveh prestopkov se je moral včeraj zagovarjati pred okrožnim sodiščem. Po pričevanju tožitelja ga je Enrico kar dobro zdelal najprej s pestmi, potem pa ga je celo ugriznil v levo uho, da je Giocondo obležal na tleh v nezavesti. V tem stanju ga je našla tudi žena, ki je med tem časom stekla iz hiše iskat pomoč k sosedu. Obtoženca pa ni bilo več nikjer, ker je takoj po dogodku zbežal. Tožiteljeva žena je med drugim izjavila, da je ona sama sprejela v stanovanje Enrica, ker je bil vinjen in se mu ni upala tega preprečiti.

Sodišče je spoznalo Enrica Della Pietra za krivega pretepa in ga obsodilo pogojno na 1 mesec in 10 dni zapora, oprostilo ga je prve obtožbe, ker ni izvršil dejanja.

***

Zaradi prometne nesreče 1. januarja 1959 na cesti Cervignano-Gradež se je zagovarjal 22-letni Bruno Furlan iz kraja Terzo d'Aquileia. Obtožen je bil, da je z lambreto povozil 67-letnega Pietra Ulliana, ki je pozneje zaradi poškodb umrl. Edina priča Giovanni Mariuzzu, ki je sedel na zadnjem sedežu vozila, je potrdila obtoženčevo izjavo, ki je Furlana rešila kazni. Povoženi Ullian je namreč hodil po sredi ceste in vozil kolo v desni roki. Ko mu je prišla lambreta nasproti, se je premaknil na levo stran naravnost pred vozilo. To izjavo je potrdil tudi zapisnik prometne policije, ki je našla kolo ležeče na sredini ceste. Zaradi pomanjkanja drugič prič je sodišče obtoženca oprostilo zaradi pomanjkanja dokazov.

***

Pred okrožnim sodiščem se je včeraj zagovarjal 38-letni Michele Angelillo, rojen v Cerignoli (Foggia) in stanujoč v Gorici.

Obtožen je bil, da je 17. februarja 1959 skušal odnesti iz ravnateljstva osnovne šole «Duca d'Aosta» iz Tržiča kuverto, v kateri je bilo 18.000 lir. Obtoženca je opazila učiteljica Maria Laurini, ko se je mudil v tedaj praznem ravnateljstvu. Stvar se ji je zdela sumljiva in je Angelilla vprašala, kaj išče. Ta ji je odgovoril, da čaka župnika ter da išče kos papirja, ker bi mu moral izročiti neko prošnjo. Ker se ji je vse to zdelo še bolj sumljivo, je skupno z nekaterimi kolegi pregledala vse predale v ravnateljstvu in tako so dognali, da manjka kuverta z denarjem. Policija, ki je nato izvršila preiskavo obtoženca, ni pri njem našla ničesar in tudi župnik, pozvan po telefonu, je izjavil, da Angelilla pozna ter da sta bila res zmenjena, da se vidita. Kljub temu je stvar prišla pred sodišče, ki je obtoženca spoznalo za nedolžnega in ga oprostilo kazni, ker ni izvršil dejanja.

TOTIP št. 47

1.	prvi	1	2	
	drugi	2	1	
2.	prvi	1	X	
	drugi	X	1	
3.	prvi	1	2	
	drugi	2	1	
4.	prvi	1		
	drugi	1		
5.	prvi	1		
	drugi	2		
6.	prvi	X	2	2
	drugi	2	X	1

Grozna nesreča v Podgori

Padel je pod tovornik in bil na mestu mrtev

Pokojni Jožef Kožlin je v trenutku nesreče vodil vola z vozom po Ulici Brigata Cuneo

Včeraj ob 14.30 se je pripetila v Podgori strašna prometna nesreča, v kateri je zgubil življenje 72-letni Jožef Kožlin iz Ulice Monte Calvario 38.

Nesreča se je pripetila v Ul. Brigata Cuneo med hišno številko 14 in 16. Kožlin je šel po Ulici Ponte del Torrione z volom vpreženim v voz. Pri hiši štev. 14 je obšel ustavljen avtomobil družbe Selveg, ki prav te dni popravlja javno razsvetljavo. V isti smeri se je pripeljal traktor podjetja Caprara, v katerega je bilo vpreženo vozilo, ki služi za prevažanje tovornih vagonov po cestah. Ni še do kraja dognano, kako je prišlo do nesreče. Nekateri domnevajo, da je šel Kožlin, ki je hodil vštric vola, precej na levo stran ceste, in sicer v trenutku, ko ga je prehitelo vozilo in ga podrlo z zadnjim kolesom. Ko je padel mu je šlo kolo čez glavo in mu zdrobilo lobanjo, da je bil v trenutku mrtev.

Kakor smo že rekli, podgorski orožniki, ki so kmalu zatem prišli na kraj nesreče in si zapisali vse podrobnosti, še niso dognali vzrokov nesreče. Nekateri trdijo, da se je v tistem trenutku, ko je prišlo do prehitevanja, volu spodrsnilo in da je žival povzročila Kožlinov padec. Obstaja tudi vprašanje, kako je šofer traktorja, 45-letni Guglielmo Lo Zei iz Zagraja, prehiteval voz in če je imel za takšno operacijo dovolj prostora.

Vest o grozni nesreči se je hitro razširila po vasi, saj so ubogega Kožlina vsi dobro poznali. Pokojni Kožlin je bil zaveden Slovenec in je vzgojil tudi svoje otroke v dobre Slovence. Ob tej izgubi izrekamo prizadeti družini naše iskreno sožalje.

Jože Cesar razstavlja v Tolminu

Okrajna zveza Svobod in prosvetnih društev Gorica prireja slikarsko razstavo tržaškega slikarja Jožeta Cesarja v Tolminu od 19.11. do 30.11. t. l. Vljudno vabimo na otvoritev, ki bo danes, 19. t. m., ob 18. uri v gledališču.

—«»—

Kino v Gorici

CORSO. 17.15: «Midva, neznanca», K. Novak, K. Douglas.
VERDI. 16.30, 19, 22: «Domov po neurju», R. Mitchum, E. Parker, cinemascope v barvah.
VITTORIA. 17.15: «Polkovnikove tri in tako dalje», Anita Ekberg, Vittorio De Sica.
CENTRALE. 17.15: «Kraljica Amazonk», D. Gray, R. Taylor, v barvah.
MODERNO. 17.00: Zadnji Komanč».

—«»—

TEMPERATURA VČERAJ

Najvišja temperatura 12,4 stopinje ob 14,50, najnižja 7,2 stopinje ob 17.50. Vlage 87 odstotkov.

V nedeljo ob 16.30 bo gostoval v Prosvetni dvorani

KOMORNI MOŠKI ZBOR IZ CELJA

Sedeži po 400 in 300 lir, stojišča 200 lir, dijaška stojišča 100 lir. — Prodajanje vstopnic v kavarni Bratuš ter pri blagajni eno uro pred pričetkom koncerta.

Goriški nogomet

Juventina igra doma Sovodnje pa v Podgori

Na lestvici je Podgora na prvem mestu z 8 točkami

Že po prvih štirih tekmah se lahko vidi, katere ekipe so najmočnejše v drugi kategoriji diletantov. Na prvem mestu je sedaj Podgora z 8 točkami, ki je dobila vse štiri tekme. Na drugem mestu sta Juventina in Sagrado, ki imata vsaka po štiri točke. O Juventini smo že pisali, da je ena najmočnejših ekip v tem prvenstvu, ne moremo pa kaj takšnega reči o Sagradu, čeprav je na drugem mestu na lestvici. Sovodenjci so na sredini lestvice. Ker v nedeljo igrajo v Podgori imajo lepo priliko, da bi se pomaknili više na lestvici, če bodo zmagali. To ne bo tako lahko, kajti Podgora je letos trd oreh in to posebno na domačem igrišču. Pri Sovodenjcih je sicer možno, da bodo zmagali, ker so doslej vedno premagali najmočnejše nasprotnike. Tekma se prične ob 14.30 na igrišču v Podgori. Trener je za to tekmo sklical naslednje igralce:

Suligoj, Oblak, Podgornik, Kovic, Re, Ferfolja, Florenin, Graba, Petejan, Hess, Tomšič in Maggio.

Po počitku prejšnje nedelje igra Juventina jutri na domačem igrišču proti ekipi Villesse. Nad njo bi se morali štandreški igralci z lahkoto uveljaviti, ker so Villesse zadnja ekipa na lestvici. Tekma se bo pričela ob 14.30; trener je za to priliko sklical naslednje igralce:

Sfiligoj, Paskulin, Mozetič, Giacomini, Costelli, Puia, Bonazza, Pischi, Comelli, Ivič in Haufer

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

Italijansko nogometno prvenstvo A lige

Milan - Internazionale na prizorišču 8. kola

Nogometno prvenstvo A lige se iz nedelje do nedelje vedno bolj zamotano odvija. V tem je tudi glavni razlog, da je skozi in skozi napeto in privlačuje pozornost tudi takih, ki imajo popolnoma svoje mnenje o vrednosti te ali one enajstorice in zato tudi gledajo na nadaljevanje turnirja precej skeptično.

Ni dvoma, da so bila do sedaj odigrana kola zelo zanimiva in niso štedila s presenečenji. Kot presenečenje lahko štejemo zmago Fiorentine, pa čeprav na domačih tleh, nad Juventusom, še bolj seveda zmago Milana nad isto enajstorico, ki je tedaj igrala na domačih tleh in končno, morda največje presenečenje prvenstva, zmaga Padove nad Interjem. Marsikdo je trdil, da si Padovanci zmage niso zaslužili, ker so šli na igrišče z razdiralno in tipično veržno obrambno taktiko.

Padovanci seveda ne odgovarjajo na kritike, ker so veseli uspeha in predvsem, ker imajo dovolj skrbi v lastnem taboru. V nedeljo bodo morali spraviti svoj dres in čevlje v kovček in se odpeljati v Rim, kjer se bodo znašli pred napadom, ki ga vodi goleador prvenstva Manfredini. Da bo padovanska obramba hermetično zaprta o tem ni nobenega dvoma. In prav zaradi tega nastaja vprašanje, če si bo znal napad Rome izsiliti dovolj široke hodnike, po katerih bi razvijali za dosego golov priložne akcije.

«Clou» dneva pa bo srečanje Milan-Inter. To bo spopad dveh velikanov na tem polju in morda bo tu imela glavno besedo sreča. Danes ni mogoče predvidevati ne zmago enega ne drugega, pa čeprav so prognoze delno v korist milanskega moštva, ki bo igralo v domačem okolju. V milanskih vrstah nimajo s sestavo enajstorice nobenih posebnih skrbi, še posebno, ker bo tokrat igral tudi Maldini.

Pri Interju so precej optimistično razpoloženi. Sicer mora Herrera rešiti nekaj problemov v krilski vrsti, še posebno, ker mu Zaglio zaradi poškodbe ne bo na razpolago.

Za tekmo vlada precejšnje zanimanje, saj predvidevajo, da bo v nedeljo na stadionu v S. Siro približno 80.000 gledalcev, ki bodo prinesli v blagajne 75 milijonov lir. Do danes so že prodali 60.000 vstopnic in kljub temu prihajajo iz vse strani in še posebno iz milanske okolice številne rezervacije.

Tudi prihodnja nogometna nedelja bo verjetno polna presenetljivih zavrtljajev, predvsem ker se bodo v glavnem spoprijela med seboj več ali manj enako močna moštva. Mislimo predvsem na dvoboj na travnatem igrišču med Atalanto in Leccom. V Bergamu so prepričani v zmago, medtem ko tudi Lecco upa na ugoden rezultat, še posebno, ker so igralci slednjega moštva v dobri formi.

Navijači Barija nestrpno čakajo nedeljo, ker upajo, da bo domača enajstorica, ki je bila poverjena novemu trenerju Špancu Carniglii, zaigrala z večjim elanom in da bodo napadalci učinkovitejši. Sicer Carniglia še ni prevzel vajeti moštva v roke, a upa, da se bo hotelo moštvo z lepo igro izkazati pred možem, ki jih bo odslej vodil in jih pripravljal za nadaljnji utrudljivi del prvenstva. Uspeh domačinov je možen, ker prihaja v goste Spal.

Juventus v nedeljo ne bo imel verjetno trdega dela z Bologno. Sicer ne smemo podcenjevati Emilijance, vendar se lahko reče, da je prognoza v prid prvih. Pod pogojem seveda, da ne pride do kakih čudnih zavrtljajev na igrišču.

Mnogi se sprašujejo če je Torino končno le našel pot do uspehov. Nedeljski neodločen izid srečanja z Juventusom je marsikdo sprejel kot znak prebujenja moštva. Žal ta osamljen znak še ne sme prevariti navijače, ki bodo imeli prav v nedeljo priliko, da ugotovijo udarno moč njihovega moštva.

Sampdoria se bo hotela še enkrat izkazati pred lastnim občinstvom in ker bo imela v gosteh nevarno neapeljsko enajstorico, se je vestno pripravljala ves teden za nastop. Seveda so se tudi Neapeljčani pripravljali in prav zaradi tega pričakujejo, da bo borba za prevladovanje na igrišču lepa, zanimiva in tudi razburljiva.

Če je Lazio izgubil doma proti Romi s tako razliko golov, si mislijo v Firencah, potem bo moral kloniti tudi v nedeljo, ko bo prišel gostovat v toskansko prestolnico. To mnenje bi lahko tudi mi v celoti potrdili, vendar je nekaj previdnosti vendarle treba. Ne smemo misliti, da bo šel Lazio na igrišče z načrtom pasivnega odpora, temveč lahko pričakujemo oster odgovor še posebno, ker je klub v krizi in potrebuje uspehe moštva, če noče popolnoma skrahirati. Zmaga Fiorentini torej, vendar z majhnim vprašajem na koncu.

Nas bo najbolj zanimala, če ne drugače zaradi bližine Vidma, kaj bo pokazala Udinese v nedeljo. Priložnost za zmago je ugodna, pa čeprav se o njej ne more stoodstotno govoriti. Vseeno pa smo optimisti in menimo, da bodo prišli Videmčani v nedeljo do potrebnih dveh točk. Nasprotnik furlanskega moštva prihaja iz daljne Catanie, in ker se južnjaki zavedajo nevarnosti, so se dobro pripravili in bodo poslali v Videm svoje najboljše sile. Kaj bodo pa dosegli ni mogoče reči, ker to zavisi v glavnem od domačinov. Pravijo pa, da jim domačini ne bodo dali miru, dokler si ne bodo nabrali take razlike, ki bo zadostovala za zmago.

Za svetovni naslov welter junior kategorije

Duilio Loi - Carlos Ortiz v Milanu 26. jan. 1961

V istem mestu bo 3. decembra match med svetovnim prvakom Brownom in Italijanom Camparijem

NEW YORK, 18. — Organizator športnih prireditev onkraj oceana Dewey Fragetta je izjavil, da je «praktično zaključil» pogajanja za tretje srečanje med Duiliom Loiem in Carlosom Ortizom. Srečanje bi seveda veljalo za naslov svetovnega prvaka v welter junior kategoriji.

Match med Loiem in Ortizom bo zelo verjetno 26. januarja prihodnjega leta v športni palači v Milanu in ga bo organiziral Vittorio Strumolo. Kot je znano je Ortiz, ki je ameriški državljan portoriškega pokoljenja, premagal v borbi za najvišji naslov Loia v srečanju, ki je bilo 15. junija v San Franciscu. Septembra pa je bil povratni dvoboj v Milanu, kjer je Loi končno le z zmago po točkah prišel do toliko zaželjene in tako pričakovane krone svetovnega prvaka.

Fragetta ima tudi v načrtu izvedbo boksarskega srečanja med svetovnim prvakom lahke kategorije Brownom in italijanskim predstavnikom Giordanom Camparijem. Svetovni prvak in njegov menažer sta sprejela ponudbo garancije v višini 10.000 dolarjev, vendar oba še čakata na pogodbo, ki ju bosta podpisala le v primeru, da bo določena teža med 136 do 140 librami. To pogodbo bi jima morali poslati iz Milana. Danes so telefonsko sporočili, da je Brown podpisal pogodbo. Isto je storil tudi Campari v Rimu.

Tudi ta dvoboj bi moral biti v milanski športni palači in sicer 3. decembra letos.

Brownom menažer Lou Visconsi je sporočal tudi, da se bo temnopolti prvak boril za naslov marca 1961. v Londonu proti Daveyu Charnkyu.

Totocalcio št. 9

Atalanta-Lecco	1
Bari-Spal	1
Fiorentina-Lazio	1
Juventus-Bologna	1 X
Lanerossi-Torino	1 X
Milan-Inter	X 1 2
Roma-Padova	1 X
Sampdoria-Napoli	1
Udinese-Catania	1
Parma-Triestina	1 X 2
Sambenedettese-Genoa	X 2
Livorno-Anconitana	1
Lecce-Taranto	X
Palermo-Messina	1 X
Spezia-Modena	X

Mednarodno namiznoteniško prvenstvo Jugoslavije

S prvimi tekmami prva presenečenja

(Po telefonu)

MARIBOR, 19. — Danes se je pričelo v Mariboru XI. mednarodno namiznoteniško prvenstvo Jugoslavije. V Mariboru so se tako zbrali predstavniki prijavljenih držav razen Italijanov, ki še niso prispeli. Najbolje je zastopana Jugoslavija, katere barve brani 17 tekmovalcev. Ekipi Madžarske in Anglije imata po 6 tekmovalcev, v moštvih Avstrije in Zah. Nemčije jih je 5, Francije 4, Poljske 3, Belgija in Izrael pa imata po 1 predstavnika.

Že prvo kolo je prineslo presenečenje: igra med Madžarom Horczarom in Stenflom se je nepričakovano končala z zmago slednjega, pa čeprav je Madžar dal iz sebe vse, da bi si zagotovil uspeh. Prav tako je mladi Ljubljančan Zajc izločil iz nadaljnjega tekmovanja Belgijca Demolina z rezultatom 3:2, medtem ko je Grujič premagal Poljaka Červinskega.

Favoriti prvenstva Harangozo, Hrbud, Jagodič, Jacobson in Teran, so z boljšo igro prišli do zmage v tem prvem kolu in so se plasirali za nadaljnje tekmovanje. Prav tako sta se od Jugoslovanov plasirala tudi oba brata Markovič. Skupno se je za srečanja v osmini finala uvrstilo 11 Jugoslovanov in 11 tujih udeležencev.

Danes popoldne so se pričele tudi borbe v ženski konkurenci. Jugoslovanski zastopnici Lambretova in Garbičeva se nista mogli postaviti po robu izredno razpoloženi Diani Rowe in večkratni svetovni prvakinji Roseanu. Vse ostale borbe so se končale več ali manj po predvidevanjih.

V ženski konkurenci so se za četrt finale plasirale Rou (Anglija), Ružica Nikolič (Jugoslavija), Scharfer (Avstrija), [illegible] ter (Francija), Mosocz (Madžarska), Jovič (Jugoslavija) [illegible] ita.

MIHAIL ŠOLOHOV

NEZGODE TOVARIŠA PTICINA

Jaz, Ignatij Pticin — kozak iz Provatorovske vasi — nisem slab fant: za pasom nosim mavzer v lesenem toku, dve bombi, na ramenu puško in razen torbe imam tudi žepe polne nabojev, tako da mi hlače nenehno lezejo z bokov pa si jih ves čas zavezujem z vrvico. Oči sem imel nagle, vesele, celo nekako strašne: ženske, na primer, so se bale mojega pogleda. Ustaviš se kje, tako med pohodom, ona pa ti pravi, ko se znajde: «Bratec, Ignjaša, oči imate kakor zver, gledam jih pa se ne morem nagledati.»

Tudi vse ostalo je bilo, kakor si le moreš zaželeti: glas — prav vražji, malce hripav.

Tedaj sem delal pri odkupovalcih v vasi Tepikinsko.

Bilo je spomladi devetnajstega leta. In v Provatorovskem je nabiral pšenico moj prijatelj istega čina, pravi tovariš Goldin, iz židovskega razreda. Pravzaprav ni bil fant, bil je smodnikov ogenj in sila prebrisan. Odkrit človek sem, ne poznam bedarij, pšenico sem nabiral predrzno in na silo. Pridem s svojimi angelci k bogatemu kozaku in mu takoj sporočim ultimat: «Pšenico!» — «Nimam.» — «Kako nimaš?» — «Ni ga, pravi, kača nemarna, niti zrna ni.» Jaz pa, kajpada, mu brez usmiljenja porinem mavzer v popek in pravim s hladnim glasom: «Deset nabojev imam v brizgalki, desetkrat te bom ubil, desetkrat zakopal in spet izkopal! Ali boš vozil pšenico?» — «Čemu ne, pravi, vozil bom z največjim zadovoljstvom!»

Goldin pa — ta zleze skozi nozdrv in prileze iz druge pa ostane čist, prekletnik, kakor da se ni nič zgodilo, in vselej nabere več pšenice od mene. Vendar so naju enako spoštovali. Goldina zaradi čednosti — bil je kakor dekle, miren, meni, Pticina, naj bi pa kar poskušali ne spoštovati! Človek na liniji sem, kadar se znebim poštene besede, kadar pričnem tkati in vdevati — se vsi smejijo mojemu mojstrstvu, mladi kozaki namerno nočejo voziti, hočejo, da bi zamahnil. «Bratec,» pravijo, «pri bogu, tale naš Pticin prepeva kakor šoja,» in tako so me tudi krstili za šojo. Lepa parada, ni kaj reči. Tako smo oskrbovali Deveto armado Južne fronte, kar izvemo, da so se v vasi Vešenska zabubili uporniki z generalom Sekretjevim, pa stiskajo, stiskajo. In ko smo se odpravili — ga ni bilo, ki bi nas zadržal. Ustavili smo se v fateškem okraju kurske gubernije. Pobiramo pšenico, lepa parada, ni kaj reči. Pobiramo mesec dni, pobiramo dva. Pred nami so nabrali po deset tisoč prosa, toda ko smo se pojavili — smo pričeli jemati po dve sto tisoč. Goldin je pričel naglo napredovati in ko smo se lepega dne prebudili, pri tem je pogledal kakor pišče iz jajca — je bil že poverjenik prehrambne komisije za oskrbovanje armade Južne fronte. Lepa parada, ni kaj reči.

Z odredom mornarjev sem brskal med prosom in ržjo po fateškem okraju. Goldin me je poklical in tiho dejal: «Ti, Pticin, si surov človek in pošteno znaš kriviti mavrice. Posebnež si, mesa ni na tebi.» Onega o mavricah nisem razumel, mesa pa imam res malo, same kosti. Kaj bi z mesom? Mar sem žena, kaj? Kdo neki bi iskal koristi na mojem mesu? «Ti,» je dejal, «ljubeznivejši bodi z menoj.» Jaz pa mu pravim: «Ali veš, da sem junkerjem med oktobrskim prevratom vzel Kremelj?» — «Vem.» — «Ali veš,» pravim, «da me je med napadom zadela junkerska krogla v mehur pa se še danes kotrlja po njem kakor gosje jajce?» — «Vem,» pravi, «in močno spoštujem tvojo kroglo v mehurju.» — «Tako je, nikdar ne obžaluj moje krogle, kajti obrasla jo bo tolšča in če je kri ne bo prignala do pete, jo utegne kam drugam, obžaluj raje tiste naše borce, ki se na fronti borijo, da ne bi bili lačni.» «Pojdi,» je dejal, odkimal in težko dihal. Torej, mornarji — da so se mu borci zasmilili, ali pa tudi ne? Lepa parada, ni kaj reči. Vrnil sem se in pobiral pšenico. Toliko sem je nabral, da je na kmetih obvisela le suha koža. Pobral sem tudi to bogastvo, dobro bi bilo za rezance, tedaj pa so Goldina premestili v Saratov. Teden dni kasneje — tap: je poslal brzojavko: «Donprodkom, pridi, moja komanda Saratov.» Podpis: «Saratovski gubprodkomisar Goldin.»

Odpeljali smo se tja na vagonih. Lepa parada, ni kaj reči.

Zaradi uši sem zaostal za ešalonom in se odpravil na postajo, da bi jih poparil v kotlu. Ubijam jih, sedim ter se sam zase smehljam: «Takole, s kom si zaslužil, s kom potrošil in zabredel na beraško palico.» Ešalon pa se je pobral in odšel. Lepa parada, ni kaj reči.

Jaz pa v Saratov. Nikjer Goldina, nikjer našega Donprodkoma. Dejali so mi, da so Goldina poslali v Tambov za komisarja, pridkom pa se vleče za njim kakor rep. Lepa parada, ni kaj reči. — «Sicer pa, pojdite,» so mi dejali, «v donispolkom, tam boste vse zvedeli.» — «Kje je donispolkom?» — «V hotelu 'Rusija'.» — Lepa parada, ni kaj reči. Odšel sem tja. «Ali je tukaj donispolkom?» — «Tukaj je,» so mi odgovorili, «v drugem nadstropju, soba številka tri.» Stopim tja, potrkam z nohtom po vratih: «Je prosto?» — «Izvolite, izvolite.» Vstopim, toda glej — sobica in v njej dve osebi. Prvi temnopolti z bradico, nekakšen civilist, bi mu rekli sodeč po videzu — drugi pa — plemenita gospodična, sedeča za pisalnim strojem. «Oprostite,» pravim, «zgrešil sem sobo,» — pa primem za kljuko. «Ali ste vi donispolkom?» — «Smo,» pravi. «Jaz sem predsednik Medvedev, tole pa je moje tehnično osebje.» — «Jaz pa sem,» pravim ponosno, «Pticin Ignjat iz donprodkoma, niste slišali? Niste? Škoda! Precej nizko ste padli, tovariš Medvedev.» Skomignil je z rameni: nizko, pravi, toda takšna je usoda, ne more se je znebiti. «Ali ne veste,» vprašam «kje je naš donprodkom?» — «Od kod naj bi vedel,» pravi z obžalujočim glasom in me povabi, naj sedem na čisti stol. Kajpada sem sedel.

Pojasnil sem mu, da je donprodkom baje odpotoval v Tambov. Medvedev se je razveselil: «Poglej no, prosim! Veseli me! Donprodkom je torej v Tambovu, odsek za kmetijska vprašanja — v Penzi, administrativci — v Tuli, kje pa je vojni odsek?» Računa in si lomi prste pa vpraša plemenito gospodično: «Povejte mi, kje je naš vojni odsek?» Ta se čudno smehlja in pači, pa pravi: «Nisem tako pametna, da bi vedela, kje je.»

Tako sem ju razveselil, dolgočasila sta se brez ljudi, da sta me pogostila s čajem. Ponudila sta mi čaj in pozabila na sladkor. Lepa parada, ni kaj reči. Napil sem se vrelega čaja in dejal: «Oprostite, nikoli ne pijem več kot dve skodelici.» Prestrašila sta se, mi pričela trpati sladkor v skodelico pa sem resno dejal: «Napišite mi nalog za Tambov.»

Pri tem je ostalo in odpotoval sem. V Tambovu sem našel fante, toda kmalu so se beli pričeli umikati proti morju, nas, donprodkom, pa so poslali v Rostov.

Goldin jo je sklenil popihati, dejal je, da pri tem poslu ni možnosti, odšel je v Sibirijo. Tudi njegov namestnik jo je popihal. Med potovanjem se je izmenjalo že devet namestnikov. Tako je prišla vrsta name. Lepa parada, ni kaj reči. Po položaju. Čakam in nikakor ne morem dočakati, da bi zbežal še zadnji namestnik. Zbežal je iz Filonovske, proti Tambovu, za to sem mu od svojega obroka dal šunko in funt tobaka. Tako sem postal «namestnik» komisarja donprod. Zelo prijetno, sem razmišljal; ko pridem v Rostov, bom že privil. Imeli smo dva vagona: za ljudi in knjige. Pred odhodom so nam iz Moskve poslali tisk in knjige.

Odpravili smo se proti Caricinu. Onstran Krivega brega so beli razstrelili most. Po navadni brvi smo prešli na drugi breg. Prišli smo do postaje in vzeli dva vagona. Vendar nimamo ničesar, kar bi ju vleklo — nikjer lokomotive. Kaj storiti? Pomislili smo, vpregli par volov in kamelo v vsak vagon, obesili na kavlje vedra z vodo in se odpravili.

Seveda sem sedel med dromedarjevimi grbami, tam je toplo in ne trese.

Tako smo pri vsakem mostu prekoračili reko, zapregli v vagone kamele ali apostole z dvema rogovoma iz dlake ter počasi napredovali.

Toda naslednjega dne sem zbolel. Pričelo me je zbadati v hrbtu. Pred očmi smrt — tako je bilo! Fantje so mi svetovali, naj ostanem pri kmetih ter pridem za njimi, da ne bi izdihnil v vagonu. Lepa parada, ni kaj reči. Zbada pa — vražje.

Pripeljali so me v hišo blizu neke postaje in dejali gospodinji: «Pobrigaj se zanj, tetka, pozneje se ti bomo zahvalili.»

Tedaj pa — se je izkazalo, da je tetka vdova in kolonistka iz Sibirije. Bila je zdrava ženska petdesetih let in po videzu ni bila človek, temveč konj. Nozdrvi potlačene, pa široko razprte oči, najraje bi jih zatlačil s slamo.

Fantje so odšli, ona pa je zapela: «Dolgčas mi je sami, ozdravi lepo, vojaček, pa se bova poročila, ti boš gospodaril, mož mi je umrl lani, sama pa sem — ženska v najboljših letih.»

Kakšna črna najboljša leta, bog me varuj. Ležal sem na postelji, bolehal. Moja čarovnica pa je povpraševala: «Ali se hočeš poročiti, hočeš biti gospodar?» — «Poročil se bom,» pravim, «krava kosmata, vendar zakolji ovco in me nahrani, sicer raje umolkni.»

Zaklala je ovna, me hranila, jaz pa sem ležal v nezavesti in jedel ogabno ovčetino. Gospodinja pa je ves čas trobila svoje in me klicala sibirski gospodar: «Gospodar, pa spet gospodar.» Eh, ti, sem razmišljal, le svoj gospodar sem, vrag te vzemi. Propadel bom kakor uš, tole mesovje te zaduši. In imela je skoraj devet pudov. Lepa parada, ni kaj reči. Pojedel sem ovna, drugega pa ni hotela zaklati.

«Kaj,» pravim, «vrag debeli, nočeš klati? Mar bom od gladu ozdravel?» — «Danes ali jutri boš požrl ovna, na posestvu pa imam le pet ovčic...» — «Crkni, pri bogu,» pravim, «s svojimi ovni. Odhajam!»

In odšel sem! Naslednjega dne sem dvignil sidro in odšel. Svoj ešalon sem dohitel pod Rostovom.

Prispel sem v Rostov. Zapustil sem ešalon ter odšel naravnost k predsedniku.

«Zdravo,» pravim. «Mi,» pravim, «smo namestnik donprodkomisarja.»

Predsednik je snel naočnike, pa jih briše, briše. Končno vpraša:

«Da niste bolni, tovariš?» — «Ne,» pravim, «okreval sem.» — «Od kod prihajate?» — «S postaje!»

«Kakšen donprodkom?» je vprašal in od jeze pomodrel kakor sliva. — «Čemu se smejete?» — «Kako smejem,» sem dejal, «prihajamo iz Kurska — poglejte pečat donprodkoma,» in potegnil sem iz žepa papirje ter jih treščil na mizo. — «Knjige in fantje pa so na postaji.»

«Pojdite,» je dejal, «v Moskovsko ulico in si oglejte pravi Donprodkom. Obstaja že poldrugi mesec. Vi pa me sploh ne zanimate in še [illegible] šati nočem za vas.»

Meni pa je pod srajco [illegible] curljal znoj. S postaje sem odšel skupaj s fanti v Moskovsko ulico.

«Ali je to poslopje donprodkoma?» — «Je.»

Mati rodna! Tam je stalo navadno petnadstropno poslopje, v njem pa ljudi [illegible] kakor semen v buči! Pleme[illegible] tipkajo [illegible]nite gospodične [illegible] pisalnih strojih. Stopili smo v hišo in odšli k prodkomisarju: tako je s to stvarjo [illegible] pravimo, nobene pravice [illegible] imate, da sedite tukaj.

On pa je odgovoril s [illegible] him glasom in se smehljal: «Pol leta ste potovali in [illegible] nite, da vas bomo tukaj čakali. Pojdite v saljsko okrožje kot odkupovalni agent,» je dejal.

Lepa parada, ni kaj reči. Kajpada, razjezil sem se, [illegible] postavil in mu dejal: «[illegible]pirje podpisovati s črnilom [illegible] zna tudi nešolan človek. [illegible] glejte no, kakšne knjigovodje imate, same plemenite gospodične z nohti. Ne, [illegible] poskušaj se vlačiti po [illegible]ščah pa ti bo prah zadel vse luknje.»

In tako smo odšli. [illegible] naj počnem s človekom, kateremu ne moreš ničesar [illegible] dokazati? Ni razumel. [illegible] sem odšel in razmišljal: [illegible]

«Stvar je propadla! [illegible]šen donprodkomisar in [illegible] je tole. Tih glas ima, [illegible] deti je kakor učenjak. S [illegible] hım glasom pa ne nabere [illegible] niti puda. Kadar pa jaz [illegible] vpijem, preneha vsaka [illegible]kusija! Mi nismo imeli [illegible]ti računovodij niti gospodičen z nohti pa smo vseeno opravljali svoj posel!»